

VYHODNOTENIE PRIPOMIENOK

K SPRÁVE O HODNOTENÍ: § AĽBA BENTONITU NA LOĽISKÁCH LUTILA I A STARÁ KREMNIĽKA III (STAV K 01.11.2015)

K predloženej Správe o Ľinnosti: Ľa Ľba bentonitu na loĽiskách Lutila I a Stará KremniĽka III - správa o hodnotení podľa zákona Ľ. 24/2006 o posudzovaní vplyvov Ľinností na Ľivotné prostredieĽ (Ľalej len Správa o hodnotení) doĽlo v zákonom stanovenej lehote 44 písomných stanovísk od oslovených orgánov Ľrátnej správy (13), obecnej samosprávy (2) obĽianskych zdruĽení (2) a obĽanov regiónu (27).

Pritom stanoviská uvedených oboch obĽianskych zdruĽení a 25 podpísaných stanovísk od obĽanov regiónu (z celkových 27 zaslaných) sú úplne identické a zhodné kópie jedného a toho istého stanoviska.

Dva oslovené subjekty obecnej samosprávy si svoje pripomienky vôbec neuplatnili. Patrí k nim i obec BartoĽová Lehôtká ktorá, na základe písomnej poĽiadavky svojho obĽana, dodatoĽne od MĽP SR poĽadovala, aby obec a jej obĽania mohli byŤ zaradení do zákonom stanoveného procesu verejného posudzovania predloženej Správy o hodnotení. Po verejnom prerokovaní správy nakoniec stanovisko nezaslala ani obec, ale ani sám iniciátor tejto poĽiadavky.

Zoznam subjektov ktorí zaslali stanoviská k Správe o hodnotení

1. Obec Stará KremniĽka
2. Obec Lutila
3. Ministerstvo hospodárstva SR, Sekcia energetiky
4. MĽP SR - odbor Ľrátnej geologickej správy
5. Úrad banskobystrického samosprávneho kraja, odbor regionálneho rozvoja
6. Obvodný banský úrad Banská Bystrica
7. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Ľari nad Hronom
Ľ. 2015/01300-2, zo dĽa 25.08.2015,
9. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácii (list Ľ. OU-BB-OCDPK-2015/022744-01, zo dĽa 11.09.2015),
10. Okresný úrad Banská Bystrica, OSZP, odbor ochrany prírody a krajiny, Ľ. OU-BB-OSZP-2015/022792-Ku, zo dĽa 2.9.2015
11. Okresný úrad Ľiar nad Hronom, OSZP, odbor ochrany prírody a krajiny, Ľ. OU-HZ-OSZP - 2015/008956 zo dĽa 16.09.2015,
12. Okresný úrad Ľiar nad Hronom, OSZP, odbor ochrany vôd, Ľ. OU-HZ-OSZP-2015/008882 zo dĽa 02.09.2015,
13. Okresný úrad Ľiar nad Hronom, OSZP, odbor ochrany ovzduĽia, Ľ. OU-ZH-OSZP-2015/008961 zo dĽa 4.9.2015
14. Okresný úrad Ľiar nad Hronom, OSZP, odbor odpadového hospodárstva, Ľ. OU-ZH-OSZP-2015/008999 zo dĽa 28.8.2015
15. Okresný úrad Ľiar nad Hronom, pozemkový a lesný odbor
16. Ing. DuĽan Hronský (list zo dĽa 02.09.2015),
17. Peter ImriĽ (list zo dĽa 13.09.2015),
18. OZ Kremnica nad zlato (list zo dĽa 17.09.2015),
19. OZ Kremnické vrchy pre Ľivot (úplne zhodný text - duplikát stanoviska OZ Kremnica nad zlato),
20. 25 stanovísk obĽanov (úplne zhodný text i duplikáty stanoviska OZ Kremnica nad zlato).
Obce BartoĽová Lehôtká a Kopernica, ako úĽastníci verejného prerokovania Správy o hodnotení svoje stanoviská nezaslali.

V závere tohto vyhodnotenia pripomienok pripájame záverečné vyhodnotenie spoločnosti Regos, s.r.o., Bratislava k celej verejnej diskusii procesu posudzovania vplyvov navrhovaného rozšírenia Ťagby bentonitu na životné prostredie na logiskách Lutilla I a Stará Kremnička III.

Rozdelenie stanovísk podľa obsahu

Všetky vyššie uvedené stanoviská štátnych a samosprávnych orgánov a právnických a fyzických subjektov je možné, podľa svojho obsahu a vyjadrených pripomienok k Správe o hodnotení, rozdeliť do 5 skupín:

- A. Súhlasné stanoviská bez pripomienok,
- B. Súhlasné stanoviská s požiadavkami, ktoré predstavujú len citáciu ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, resp. citáciu opatrení navrhnutých v Správe o hodnotení,
- C. Súhlasné stanoviská s pripomienkami,
- D. Nesúhlasné stanoviská s pripomienkami,
- E. Nesúhlasné stanoviská bez pripomienok.

Súhlasné stanoviská bez pripomienok (A), i súhlasné stanoviská s požiadavkami vo forme citácie ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, alebo opatrení navrhnutých v Správe o hodnotení (B) nekomentujeme z nasledovných dôvodov. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov SR je zákonnou povinnosťou každej právnickej alebo fyzickej osoby vykonávajúcej činnosť na území SR. Rovnako v prípade, že MČP SR vydá k predloženej Správe o hodnotení kladné záverečné stanovisko, stávajú sa všetky podmienky vydaného rozhodnutia, vrátane navrhovaných opatrení zo Správy o hodnotení, záväzné ako pre budúce rozhodovanie orgánov štátnej správy pri povoľovaní činností, tak aj pre rozsah činnosti navrhovateľa. Pri každej požiadavke (pripomienke) uvádzame i ustanovenie všeobecnej zákonnej normy, ktorá jej plnenie ustanovuje. Týmto považujeme naplnenie týchto požiadaviek za zdokumentované.

Súhlasné stanoviská s pripomienkami (C) a nesúhlasné stanoviská s pripomienkami (D) vyhodnocujeme osobitne. Každá pripomienka je diskutovaná a vyhodnotená zvlášť v časti **Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení**. Vyhodnotenie obsahuje i konkrétny spôsob jej plnenia, prípadne i návrh opatrení na zabezpečenie jej plnenia.

V prípade, že sme s pripomienkou nemohli vyjadriť súhlas z právnych, odborných, technických či iných dôvodov, uvádzame naše podrobné stanovisko k nej, ako aj relevantné zdôvodnenie nášho nesúhlasu.

Jediné nesúhlasné stanovisko bez pripomienok (E) je komentované osobitne. Pripájame k nemu naše vyjadrenie a poukazujeme na jeho rozpor s platným právnym stavom.

A. Súhlasné stanoviská bez pripomienok zaslali nasledovné subjekty:

- 3. Ministerstvo hospodárstva SR, Sekcia energetiky
- 4. MČP SR - odbor štátnej geologickej správy
- 6. Obvodný banský úrad Banská Bystrica
- 7. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica
- 10. Okresný úrad Banská Bystrica, OSZP, odbor ochrany prírody a krajiny

B. Súhlasné stanoviská s požiadavkami, ktoré však predstavujú len citáciu ustanovení platných všeobecne záväzných právnych predpisov, alebo opatrení navrhnutých v Správe o hodnotení zaslali nasledovné subjekty:

- 9. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-BB-OCDPK-2015/022744-01, zo dňa 11.09.2015),
- 11. Okresný úrad Giar nad Hronom, OSZP, odbor ochrany prírody a krajiny, č. OU-HZ-OSZP č. 2015/008956 zo dňa 16.09.2015,
- 12. Okresný úrad Giar nad Hronom, OSZP, odbor ochrany vôd, č. OU-HZ-OSZP-2015/008882 zo dňa 02.09.2015,

13. Okresný úrad Ľar nad Hronom, OSZP, odbor ochrany ovzdušia, Ľ. OU-ZH-OSZP-2015/008961 zo dňa 4.9.2015
14. Okresný úrad Ľar nad Hronom, OSZP, odbor odpadového hospodárstva, Ľ. OU-ZH-OSZP-2015/008999 zo dňa 28.8.2015

9. Okresný úrad banská Bystrica, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií

V stanovisku nevyjadril žiadne pripomienky, len požaduje dôsledne plnenie niektorých ustanovení zákonných predpisov, ktoré sú ale i súľasou nami navrhovaných opatrení na minimalizáciu a odstraňovanie znečistenia cestných komunikácií uvedených v Správe o hodnotení.

- 9.1. Zabezpečiť istenie dopravných prostriedkov pri výjazde na verejné komunikácie (**§ 21 zákona Ľ. 8/2009 o cestnej premávke**),
- 9.2. Zabezpečiť istenie cesty I/65 v kritickom úseku pri výjazde na cestu (**§ 9 zákona Ľ. 135/1961 o pozemných komunikáciách**).

11. Okresný úrad Ľar nad Hronom, OSZP, štátny orgán ochrany prírody a krajiny

OÚ, OSZP nemá k správe zásadné pripomienky, upozorňuje vŕak na niektoré skutočnosti:

- 11.1. V sz. Ľasti dobývacieho priestoru Lutila I sa nachádza krajinný prvok vrch Dolná Klapa, miesto odpoľinku dravých vtákov (**Správa o hodnotení**),
- 11.2. Pri Ŗagobnom území rastie cca 100-ročný jedinec stromu Duglaska tisolistá (**Správa o hodnotení**),
- 11.3. Pri vykonávaní Ľinností ktorými je možné ohroziť alebo zniť ist faunu a flóru a ich biotopy je potrebné postupovať tak, aby nedošlo k ich zbytočnému ohrozeniu a ničeniu (**§ 4, ods. 1, zákona Ľ. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny**),
- 11.4. Ak Ľinnosť podľa predchádzajúceho bodu vedie k ohrozeniu druhov fauny a flóry, k narušeniu rozmnožovania a zániku populácie úrad takú Ľinnosť po predchádzajúcom upozornení zakáže (**§ 4, ods. 2 zákona Ľ. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny**),
- 11.5. Je zakázané odchyťovať usmrcovať živočíchy v miestach ich výskytu (**§ 4, ods. 3 zákona Ľ. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny**),
- 11.6. Kto buduje vodnú alebo líniovú stavbu, ktorá ohrozuje migračné trasy fauny je povinný zabezpečiť ist migračnú priechodnosť na vlastné náklady (**§ 4, ods. 4 zákona Ľ. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny**),
- 11.7. Umožňovať priebežnú kontrolu pracoviska pracovníkmi správy CHKO (**§ 65a a § 71 zákona Ľ. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny**).

12. Okresný úrad Ľar nad Hronom, OSZP, orgán štátnej vodnej správy

Orgán štátnej vodnej správy nemá pripomienky k Správe o hodnotení, upozorňuje vŕak, že v prípade Ľinnosti vykonávanej v pobrežných pozemkoch drobných vodných tokov (5 m) na povinnosť získania súhlasu orgánu štátnej vodnej správy (**§ 27, ods. 1, písm. a) zákona Ľ. 364/2004 Z.z. - vodný zákon**).

13. Okresný úrad Ľar nad Hronom, OSZP, štátny orgán ochrany ovzdušia

Orgán ochrany ovzdušia len poukazuje na plnenie nasledovných zákonných požiadaviek:

- 13.1. Ŗaňa bentonitu je, v súľade s ustanoveniami zákona o ovzduší, kategorizovaná ako stredný zdroj znečistenia ovzdušia a musí byť evidovaná v súľade so zákonnými predpismi (**§ 3 zákona Ľ. 137/2010 o ovzduší**),
- 13.2. Emisie tuhých znečisťujúcich látok sa musia, podľa technických možností a s ohľadom na primeranosť nákladov, minimalizovať (**Výhláska MČP SR Ľ. 410/2012**).
- 13.3. Emisie zo sekundárnej pražnosti pri prevoze materiálu nákladnými autami je potrebné minimalizovať a maximálne využívať jeho odvoz lesnými cestami až na miesto skládky (**Správa o hodnotení**).

14. Okresný úrad Ľah nad Hronom, OSZP, orgán štátnej správy odpadového hospodárstva

Orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nemá pripomienky k Správe o hodnotení, upozorňuje len, že v prípade navrhovanej ľinnosti vzniká zákonná povinnosť pre oblasť nakladania z odpadom z ľagobnej ľinnosti (**zákon ľ. 514/2008**).

C. Stanoviská s pripomienkami zaslali nasledovné subjekty:

2. Obec Stará Kremnička
5. Úrad banskobystrického samosprávneho kraja, odbor regionálneho rozvoja
8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Ľari nad Hronom
15. Okresný úrad Ľah nad Hronom, pozemkový a lesný odbor
17. Peter Imrič (list zo dňa 13.09.2015),

2. Obec Stará Kremnička

2.1. Obec Stará Kremnička nesúhlasí s konštatovaním zhotoviteľa správy, že vyjadrila súhlas s navrhovaným rozšírením ľagby, ale poľaduje správu doplniť o pripomienky.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

S pripomienkou nie je možné súhlasiť a pravdepodobne ide len o nesprávny výklad zákona. Zhotoviteľ Správy o hodnotení nikde v správe neuvádza, že obec Stará Kremnička vyjadrila k správe súhlas. Rovnako sa zhotoviteľ nesnažil vyhnúť dopracovaniu zámeru o ľalgie pripomienky úľastníkov konania. V zmysle platnej právnej úpravy to ani nie je možné.

Navrhovaná ľinnosť je od začiatku zaradená do procesu povinného hodnotenia a preto jednostranné ukončenie celého procesu hodnotenia zhotoviteľom v etape zisťovacieho konania (zámeru) nebolo možné. Obec Stará Kremnička, ako aj každý iný úľastník konania, mala od počiatku právo na povinné hodnotenie a tým aj verejné prerokovanie Správy o hodnotení obyvateľmi obce.

Je pravdou, že spracovateľ v súlade s ustanovením ľ 32 zákona navrhol možnosť od upustenia vypracovania Správy o hodnotení, pokiaľ predpokladá, že zámer o ľinnosti obsahuje dostatok informácií pre podrobné hodnotenie. Zámer o ľinnosti by tak v ľalgom procese povinného hodnotenia nahradil Správu o hodnotení. Tento proces zároveň nemôže obísť povinnosť verejného pripomienkovania Správy o hodnotení.

MĽP SR jednoznačne rozhodlo že, predložený návrh je zaradený do procesu povinného hodnotenia (vrátane verejného prerokovania Správy o hodnotení), preto obec nemohla prísť o svoje zákonné práva správu pripomienkovať, prípadne poľadovať jej doplnenie.

2.2. Doplniť správu o záver, že navrhovaná ľinnosť nie je v rozpore RÚSES (regionálny územný systém ekologickej stability) a navrhnuté ekostabilizačné opatrenia sú dodržané.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Problematike ÚSES sa veľmi podrobne venuje kapitola C.II.10. a z ľasti i v kapitole C.III.10. Vyhodnotenie problému v nich považujeme za dostatočné. Z hodnotenia vyplýva, že navrhovaná ľinnosť nenaruší funkčnosť ľiadneho prvku RÚSES (biocentra, biokoridoru, ľi interakčného prvku). Navrhovaná ľinnosť, tak nie je v rozpore s RÚSES okresu Ľah nad Hronom.

Navrhovateľ nemôže zaručiť plnenie navrhovaných ekostabilizačných opatrení, lebo nie je to v jeho kompetencii.

2.3. Dopracovať preventívne opatrenia a povinnosti na zabránenie zhoršeniu situácie tokov ľelgový a Úkladný potok (**C.III.5.2.: povrchové vody sú navrhovanou ľinnosťou zraniteľné a je možné oľakávať ľalgie ovplyvňovanie vodného režimu v území**)

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Na základe tejto poľiadavky obce Stará Kremnička, ako preventívne opatrenie na Správu o hodnotení doplníme Ľúdiou vyhodnotenia prognóz nárastu prietokov ľelgového potoka, Úkladného potoka a Kremnického potoka, vplyvom rozšírenia ľagby bentonitu (odlesnenia ľagobných plôch) na ľogiskách Lutila I a Stará Kremnička III. Ľúdiu vypracovala odborne spôsobilá osoba - spoločnosť

Hydros i RNDr. Miroslav Drahoř Kordíky, na základe podkladov SHMÚ Banská Bystrica (pozri prílohu I. 1).

Z vykonanej analýzy o.i. vyplývajú i nasledovné závery:

- 2.3.1. Súľasný maximálny prietok $1,5 \text{ m}^3/\text{s}$ povrchovej vody v Úkladnom potoku, ktorý sa vyskytne v priemere raz za 1 rok, sa zvýži na hodnotu $1,73 \text{ m}^3/\text{s}$. To znamená, že po ľiasťom odlesnení povodia Úkladného jarku ložiskom bentonitu Stará Kremniľka III sa v priemere raz za 1 rok vyskytne maximálny prietok v Úkladnom potoku aľ $1,73 \text{ m}^3/\text{s}$ oproti súľasnej hodnote $1,5 \text{ m}^3/\text{s}$.
- 2.3.2. Súľasný maximálny prietok $1,0 \text{ m}^3/\text{s}$ povrchovej vody v Jelgovom potoku, ktorý sa vyskytne v priemere raz za 1 rok, sa zvýži na hodnotu $1,229 \text{ m}^3/\text{s}$. To znamená, že po ľiasťom odlesnení povodia Jelgového potoka ložiskom bentonitu Lutila I sa v priemere raz za 1 rok vyskytne maximálny prietok v Úkladnom jarku aľ $1,229 \text{ m}^3/\text{s}$ oproti súľasnej hodnote $1,0 \text{ m}^3/\text{s}$.
- 2.3.3. Súľasný maximálny prietok $14,00 \text{ m}^3/\text{s}$ povrchovej vody v Kremnickom potoku, ktorý sa vyskytne v priemere raz za 1 rok, sa zvýži na hodnotu $14,559 \text{ m}^3/\text{s}$. To znamená, že po ľiasťom odlesnení povodia Jelgového a Úkladného potoka ložiskami bentonitu Lutila I a Stará Kremniľka III sa v priemere raz za 1 rok vyskytne maximálny prietok v Úkladnom jarku aľ $14,559 \text{ m}^3/\text{s}$ oproti súľasnej hodnote $14,00 \text{ m}^3/\text{s}$.

Na základe uvedeného možno vysloviť záver, že ohrozenie obce Stará Kremniľka záplavami z dôvodov vytvorenia plánovaných Ťagobných priestorov v oboch dobývacích priestoroch nevytvára ģiadnu reálnu hrozbu. Obec Stará Kremniľka je ohrozená záplavami napr. pri 50, resp. 100 roľnej vode v dôsledku chýbania základných protipovodňových opatrení v celom povodí a toku Kremnického potoka a osobitne pri obci Stará Kremniľka, kde sa morfolóģia terénu doliny Kremnického potoka eģte naviac výrazne zuģuje.

Negatívnym vplyvom odlesnenia v mieste povrchových lomov by mohol byŤ vznik zakalených banských vôd a ich možný negatívny vplyv v prípade ich priameho vypúģšania do povrchových vôd Jelgového potoka a Úkladného potoka. V dôsledku tejto skutoľnosti bude potrebné pri banskej ľinnosti zabezpeľiŤ spôsob a formu odkalenia týchto vôd pred ich utratením do podľoģia, alebo pred vypúģšaním do povrchových vôd.

Rieģenie tejto skutoľnosti býva rieģené jednak legislatívne (vodný zákon) a jednak zabezpeľené ako v projektovej dokumentácii Plánu otvárky, prípravy a dobývania ložiska, tak aj v Technologickom predpise dobývania v lome. Zakalené banské vody nebudú vypúģšané do podľoģia, alebo vodných tokov priamo. Najskôr budú zachytené na spodnej pracovnej ploģine v lome do záchytného výkopu. Neskôr v prípade vytvorenia jamového lomu budú automaticky zachytené a kumulované na spodnej pracovnej úrovni jamového lomu. Odkaľovacie jamy sú beģnou súľasňou kaģdého povrchového lomu nielen na ložiskách bentonitov, ale na kaģdom lome ostatných nerastných surovín v SR.

Tieto vody najskôr preģdú spôsobom prirodzeného odkalenia, usadením kalu na dne. Po odkalení budú vody utracované do podľoģia presakovaním. Za týmto úľelom budú vybudované dlhé uklonené výkopy v smere úklonu svahu, v ktorých bude voda presakovaŤ prirodzeným spôsobom do podľoģia tvoreného balvanovito-hlinitou suŤou. VeľkosŤ, alebo dľģka týchto výkopov závisí od geologického podľoģia, morfolóģie svahu a pod., ale bude dostatoľná na to, aby odkalená voda presiakla do podľoģia skôr ako sa dostane do povrchových vôd. Aj v mimoriadnom prípade, že vypúģšaná voda dosiahne priamo povrchový tok, bude dostatoľne odkalená a jej zakalenie bude krátkodobé priľom urľite nedosiahne beģný prirodzený stupeň pri zakalení potoka napr. pri daģdi a pod..

Usadené a vysuģené kaly budú pravidelne likvidované odŤaģením a uloģením na skládke skryťkových hmôt, aby odkaľovacie systémy boli pripravené na maximálny záchytný výkon.

5. Úrad banskobystrického samosprávného kraja, oddelenie regionálneho rozvoja

- 5.1. Poģadujeme zapracovaŤ záväznú regulatívu funkľného a priestorového usporiadania územia zo záväznej ľasti ÚPN VÚC BBK (**pozri www.vucbb.sk**)

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Závazné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia zo záväznej časti ÚPN VÚC BBK sú v Správe o hodnotení zapracované v kapitole CII.19.2. Do správy o hodnotení sa dostali už po pripomienke úradu BBSK k zámeru činnosti.

5.2. Zaviazal navrhovateľ k postupnému otváraniu logiska a priebežnému vykonávaniu rekultivácie

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Možnosti priebežného vykonávania rekultivačných prác lesných pozemkov po šagbe nerastných surovín sú odvodené od logicko-geologických podmienok a bansko-technických podmienok dobývania, ktoré sú vyhodnotené v schválenej projektovej dokumentácii k banskej činnosti a sú podmienené platnými rozhodnutiami relevantných orgánov štátnej správy. V každom prípade platí zásada, že logisko dobývané povrchovým lomom, alebo i jeho časť je možné začať rekultivovať až po vyšatí aspoň časti zásob v celom jeho vertikálnom profile.

Možnosť priebežnej rekultivácie logiska je všeobecne vítaná, pretože významným spôsobom šetrí náklady na šagobné práce tak, že nie je potrebné odšagovať skrývku najskôr dopravovať a deponovať na dočasnú skládku a potom ju po čase znova naložiť a zaviesť na miesto rekultivácie. Odšatím skrývky a jej priamym uložením na mieste trvalého uloženia vo forme priebežnej rekultivácie sa ušetrí nemalé náklady na dopravu a dočasnú skládkovanie skrývky, ako aj náklady za vyčistenie a záber lesných pozemkov pre skládku aj ich následnú rekultiváciu.

Využitie priebežnej rekultivácie je cieľom každej šagobnej spoločnosti. Spoločnosť Regos s.r.o. pri plánovaní šagobných postupov sa rozhodne bude v maximálnej miere snažiť vyšatú časť logiska priebežne rekultivovať. Tým bude šetriť svoje šagobné náklady a v konečnom dôsledku i znížiť požiadavky na záber lesných pozemkov a tým aj znížiť dopady na životné prostredie.

Projekty rekultivácie lesných pozemkov (technická a biologická) sú schvaľované ako súčasná rozhodnutia o dočasnom vyčistení lesných pozemkov z plnenia funkcie lesa. Rekultivačné projekty pre šagobnú organizáciu môže vypracovať zákonom oprávnená osoba a schvaľuje ich štátny orgán lesného hospodárstva. Súčasťou projektov rekultivácie je aj harmonogram prác, ktorého plnením je navrhovateľ prác viazaný. V každom prípade spoločnosť Regos s.r.o. rekultivačné práce na logisku ukončí najneskôr v zhode s podmienkami príslušných rozhodnutí orgánov lesného hospodárstva.

8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, pracovisko Čiar n/H.

8.1. Zabezpečí pre zamestnancov na pracoviskách pitnú vodu,

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pitná voda bude zabezpečená, tak ako pri doterajšej šagobnej činnosti, formou nákupu pitných vôd v PET fľašiach, ktoré budú dovážané do priestoru lomu a poskytované zamestnancom pracoviska podľa potreby.

8.2. Vybaví pracoviská zariadeniami na osobnú hygienu,

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pracoviská budú štandardne vybavené mobilnými bunkami so zariadeniami na základnú osobnú hygienu. Komplexnú osobnú hygienu s tečúcou teplou vodou budú mať pracovníci k dispozícii v sídle spoločnosti v Starej Kremnici, kde začínajú a končia každú pracovnú smenu a kde denne parkujú svoje dopravné vozidlá, resp. vykonávajú údržbu strojov a zariadení.

8.3. Hluk na pracoviskách nesmie prekročiť stanovené zákonné limity

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Hluk na pracoviskách nebude prekročiť stanovené limity. Návrh technologického procesu šagby predpokladá použitie bežných zemných strojov a motorových vozidiel. Hlukové parametre týchto strojov v pracovnej prevádzke si nevyžadujú používanie ochranných prostriedkov proti hluku.

Preventívne budú mať všetci zamestnanci na pracoviskách v lome k dispozícii chrániče sluchu, ktoré si, v prípade uváženia, budú môcť prevziať a používať.

8.4. Chemické faktory v pracovnom prostredí nesmú prekročiť stanovené limity expozície

chemickými faktormi pri práci.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Chemické faktory nebudú a nemôžu prekročiť stanovené limity, pretože posudzovaná lesná pôda nie je žiadnym zdrojom toxických ani inak nebezpečných chemických látok.

15. Okresný úrad Ľahov nad Hronom, pozemkový a lesný odbor

OÚ PLO vo svojom stanovisku nevyjadril nesúhlas s navrhovaným rozšírením lesnej pôdy v Správe o hodnotení. V stanovisku len konštatuje, že návrh lesných prác je v rozpore s ustanoveniami § 5, ods. 2 zákona o lesoch. V odôvodnení svojho stanoviska sa odvoláva na ustanovenia písmen b), c), e) a f) tohto § 5, ktoré ustanovujú, že využitie lesných pozemkov na iné funkcie, ako na plnenie funkcie lesa je možné:

- 15.1. písm. b): len na nevyhnutne potrebnej výmere a k vyčisteniu lesa možno dôjsť len v nevyhnutných prípadoch ak úlohy spoločenského a ekonomického vývoja nemožno zabezpečiť inak,
- 15.2. písm. c): pritom sa nemá obmedzovať využívanie funkcie okolitého lesa (vytvorením lomov sa podmienky lesnej pôdy dreva v ňom zhoršia),
- 15.3. písm. e): rekultiváciou lesa po skončení lesnosti sa musí obnoviť les,
- 15.4. písm. f): priesečky v lese spôsobené lesnou pôdou povedú k pôsobeniu vetra ako škodlivého činiteľa a vzniku nebezpečnosti náhodnej lesnej pôdy.

Na základe uvedeného OÚ PLO v stanovisku odporúča použiť tzv. nulový variant, ktorý podľa neho predstavuje pokračovanie lesnej pôdy v tzv. menšom rozsahu.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Stanovisko OÚ, PLO Ľahov nad Hronom v plnom rozsahu rozporujeme ako nekompetentné a v rozpore s platným právnym stavom.

Čo si pod menším rozsahom lesnej pôdy OÚ, PLO predstavuje, neuvádza. Rovnako neuvádza ani príslušné ustanovenie zákona o lesoch, alebo iného zákonného predpisu, ktorý by ukladal orgánu lesného hospodárstva kompetencie pre rozhodovanie v oblasti banskej lesnosti a určovanie podmienok dobývania nerastov, vrátane určovanie plochy a hĺbky lesného priestoru a tým aj podmienok dobývania a výberu dobývacej metódy nerastov. Samozrejme že takúto zákonnú kompetenciu tento orgán nemá.

Z hľadiska hlavne kritizovaného rozsahu plochy lesnej pôdy ignoruje i požiadavky zákona č. 24/2006, ktorý v prílohe č. 8 stanovuje, že ak lesná pôda nerastov na hociktorom logisku v SR prekročí plochu 10 ha je potrebné vykonať environmentálne hodnotenie formou správy o lesnosti. Nami predložený návrh pritom rozširuje lesnú pôdu na troch logiskách na 4, 8, resp. 11 ha a len na poslednom z nich navýšuje zákonom stanovenú hranicu o 10 %. Tento lesný orgán to svojvoľne a nezmyselne považuje za rozpor s lesným zákonom, opäť bez poukázania na akúkoľvek oporu v zákone.

Stanovisko zároveň svojvoľne ignoruje zákonom platne určené chránené logiskové územie (CHLÚ), ktoré zabezpečuje zákonnú ochranu zásob nerastných surovín pred znemožnením ich vyťaženia. Teda CHLÚ zabezpečuje prednostné vyťaženie zásob nerastov v území a nie vyťaženie drevnej hmoty. Iné zákonom chránené územie, ani nejaká zákonná forma ochrany lesa v predmetnom území nie je vyhlásená.

Súčasne týmto ignoruje i stanoviská Krajského lesného úradu Banská Bystrica ako k určeniu CHLÚ, tak aj následne k určeniu dobývacích priestorov (DP) Lutila I. a Stará Kremnička III. KLÚ svojimi súhlasmi k určeniu CHLÚ a DP preukázal, že plánovaná lesná pôda bentonitu v tomto území nie je v žiadnom rozpore s ustanovením zákona o lesoch.

Samotné pripomienky OÚ PLO vyjadrené v stanovisku buď odrážajú neznalosť textu Správy o hodnotení, alebo jeho úplnú ignoráciu. Nie sú podložené žiadnym argumentom. V Správe o hodnotení navrhované spôsoby lesnej pôdy bentonitu práve aj z pohľadu svojich plošných rozsahov:

- plne rešpektujú plochu platného CHLÚ, pričom oproti zámeru lesnosti úplne minimalizujú požiadavky na výmeru lesnej plochy v hodnotenom období až na hranicu kategórie nevyhnutne potrebnej výmery (15.1. - písm. b)),

- vôbec nijím neobmedzujú využívanie okolitého lesa, Šaĝobná Ľinnosť a lesné hospodárstvo sú koordinované s obhospodarovaním lesa i majiteľom lesných pozemkov na zmluvnom základe (15.2. - písm. c)), v prípade potreby bude môcť byť v okolí lomu Šaĝba dreva vykonávaná bez obmedzení,
- zabezpečenie nutnej obnovy lesa po ukončení Šaĝby je garantované zákonom a povinným vypracovaním rekultivačných plánov i zabezpečením výkonu rekultivácie, ktoré tento lesný orgán nielen schvaľuje ale i kontroluje (15.3. - písm. e)),
- poukazuje na ohrozenie lesa pôsobením vetra v priesekoch spôsobených Šaĝbou (15.4. i písm. f)), bez poukázania na pôsobenie vetra v priesekoch spôsobených Šaĝbou dreva na holorub (v tejto oblasti mimoriadne Ľastý), alebo v priesekoch Ľesných lúk je možné považovať za neprofesionálny a lacný prístup k problému. Poukazujeme len na Ľerstvý prípad významného polomu a zniĽenia lesa z 10/2015 v lokalite Dolná Klapa, v blízkom susedstve plánovaného lomu Lutila I. Napriek tomu, ĝe v tejto Ľasti lesa sa otvorený priestor vytvorený Šaĝbou nerastov nenachádza, doĝlo mimo obdobia s ohĽáseným silným nárazovým vetrom, k polomu a vyvráteniu veľkej plochy lesných porastov.

Na základe vyĝĝie uvedeného je stanovisko OÚ, PLO nepochopiteľné a nijím neodôvodnené.

Správa o hodnotení navrhuje realizovať Šaĝbu bentonitov plne v súlade s platnými rozhodnutiami orgánov ĝrátnej správy (CHĽÚ, DP, OÚ OSZP a.i.), platnými zákonnými predpismi, vrátane zákona Ľ. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov Ľinnosti na ĝivotné prostredie, i zákona Ľ. 326/2005 Z. z. o lesoch (stanovisko KLÚ), ako aj na základe odborne a technicky odôvodnených postupov vyuĝívaných pri banskej Ľinnosti.

Na základe uvedeného musíme považovať stanovisko OÚ, PLO Ğiar n/H. za nekompetentné. Je veľmi svojvoĽnou interpretáciou zákonných postupov. Poĝiadavky stanoviska prekraĽujú zákonom stanovený rámec kompetencií tohto orgánu lesného hospodárstva a sú aj v priamom rozpore s podmienkami stanoviska vyĝĝieho orgánu lesného hospodárstva (KLÚ).

Navrhovateľna základe vyĝĝie uvedeného navrhuje, aby externý posudzovateľsprávy i MĞP SR pri závereĽnom vyhodnocovaní Správy o hodnotení uvedené stanovisko Okresného úradu Ğiar nad Hronom, pozemkového a lesného odboru, ako orgánu ĝrátnej správy lesného hospodárstva nebrali do úvahy ako irelevantné a nijím nepodĽoĝené.

17. Peter Imriĝ, Kamenná 22, Lutila

Pán Peter Imriĝ ako priamy úĽastník verejného prerokovania Správy o hodnotení v Lutile dĽa 8.9.2015 svoje pripomienky z predĽoĝeného písomného stanoviska predniesol v diskusii a na vĝetky dostal vyĽerpávajúce odpovede (pozri doslovný zápis z verejného prerokovania). Napriek uvedenému svoje poĝiadavky opakuje v písomnej forme bez akejkoľvek sebareflexie. K jeho opakovaným písomným poĝiadavkám uvádzame nasledovné:

- 17.1. Ğiadam o spoločné posudzovanie vplyvov Šaĝby a plánovaného spracovateľského závodu na ĝivotné prostredie

Stanovisko navrhovateĽa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná, pretože jednak plánovaný spracovateľský závod sa urĽite nebude nachádzať v hodnotenom území, jednak dnes nie je vôbec známe miesto vybudovania spracovateľského závodu, ani jeho rozloha a ĝruktúra, Ľi rozsah jeho technologického vybavenia, jeho napojenie na dopravnú infraĝruktúru, zaĽiatok prevádzky a pod. Takĝe hodnotenie vplyvov a dopadov spracovateľského závodu na okolité ĝivotné prostredie nie je možné v tejto etape prác vykonať.

- 17.2. Ğiadam posúdiť kumulatívne vplyvy Šaĝby bentonitu vo vĝetkých dobývacích priestoroch a Šaĝby zlata v Kremnici, vrátane vplyvov vĝetkých existujúcich závodov spojených hlavne s výrobou hliníka v regióne, na ĝivotné prostredie

Stanovisko navrhovateĽa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná.

V prvom rade si je treba uvedomiť, ĝe využívanie zákonných práv a povinností zákona Ľ. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov Ľinností na ĝivotné prostredie je v slobodnom rozhodnutí

každého podnikateľského subjektu. A osobitne ak hospodárskou činnosťou ešte neprekračuje zákonné limity.

Regos s.r.o. má určený dobývací priestor Lutila I. a Stará Kremnica III. V týchto územiach má vysporiadané majetkovoprávne vzťahy a dohodnutý účel využitia územia a za týmto účelom vlastní relevantné povolenia orgánov štátnej správy. Pretože plánuje rozšírenie ťažby nad zákonom stanovené limity posudzovania vplyvov činnosti na životné prostredie, navrhuje hodnotenie len tohto územia. Navrhovateľ nemá žiadne zákonné ani iné kompetencie a možnosti, aby si nárokoval posudzovanie dopadov ťažby nerastov z iných území a z území okolitých dobývacích priestorov, ako aj dopadov výrobných činností iných subjektov v regióne (napr. výroba hliníka, ťažby zlata v Kremnici a pod.). Regos s.r.o. nepozná zámery ostatných subjektov a k environmentálnemu posúdeniu týchto činností nemá k dispozícii žiadne relevantné údaje. Preto nie je v reálnych možnostiach navrhovateľa posúdiť kumulatívne dopady všetkých priemyselných činností na životné prostredie v celom regióne Kremnických vrchov. V konečnom dôsledku, ak by aj takéto posúdenie Regos vykonal, zo záverečného stanoviska MČP SR k Správe o hodnotení by nemohol prijať žiadne záruky za plnenie povinností uvedených v stanovisku, ktoré by sa vzťahovali na činnosti iných subjektov a ich zákonné práva a povinnosti.

Preto nie je možné požadovať, aby Regos s.r.o. vo svojej Správe o hodnotení dopadov plánovanej ťažby bentonitu vo svojich dobývacích priestoroch, zároveň kumulatívne vyhodnotil aj dopady ťažobných činností ostatných ťažobných subjektov bentonitu, zeolitu, keramických ílov, zlata, dopady spracovateľov bentonitu, zlata, výrobcov hliníka, ako aj dopady hospodárskych činností iných subjektov v regióne Kremnica a Giar nad Hronom.

17.3. Žiadam presné vymedzenie dotknutého územia

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je akceptovaná.

Vykreslenie dotknutého územia na mapovom podklade v mierke 1:50 000 sa nachádza na strane 1. 21 -22 Správy o hodnotení. Pre prehľadnejšie vymedzenie hodnoteného územia Správu o hodnotení dopĺňame v tomto vyhodnotení pripomienok o podrobnejšiu mapu s vyznačením dobývacích priestorov Lutila I a Stará Kremnica III a plánovaných rozsahov a plôch jednotlivých povrchových lomov (pozri prílohu 1. 2 vyhodnotenia pripomienok).

17.4. Žiadam o posúdenie vplyvov plánovanej činnosti na vodné toky Úkladný jarok, Jelgový potok, Kremnický potok, Kopernický potok a rieky Hron

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka bola už akceptovaná pri pripomienkovaní zámeru činnosti a bola doplnená v Správe o hodnotení v kapitole **C.III.5.2 Vplyvy na povrchové vody**.

Nad rozsah tejto požiadavky navrhovateľ v tomto vyhodnotení pripomienok dopĺňa Správu o hodnotení o podrobnejšie vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na povrchové vodné toky Úkladný potok, Jelgový potok a Kremnický potok z hľadiska:

- možných zmien prietokových pomerov na týchto vodných tokoch v dôsledku plánovaného odlesnenia územia,
- spôsobu ochrany a zabezpečenia povrchových vôd pri vypúšťaní banských vôd do povrchových tokov,

Tieto pripomienky sú podrobne riešené v bode 2.3. a prílohe 1. 1 tohto vyhodnotenia pripomienok (pozri bod 2.3.).

Vyhodnotenie vplyvov ťažby na Kopernický potok a rieku Hron nepredkladáme z dôvodu, že Kopernický potok je mimo akéhokoľvek vplyvu hodnoteného územia na kvantitu a kvalitu jeho vôd. Hodnotený územie sa nachádza v povodí tokov Jelgový potok a Úkladný potok. Uvedené toky sú predmetom nášho hodnotenia spolu s Kremnickým potokom, do ktorého sa oba potoky vlievajú. Vplyv Jelgového a Úkladného potoka na rieku Hron, po našich konzultáciách na SHMÚ V Banskej Bystrici, bez analýzy celého povodia Kremnického potoka by bol len veľmi iluzórny, na úrovni analytickej chyby.

17.5. Žiadam doplniť negatívne vplyvy priepustnosti hornín v nadlogí a podlogí v predmetnom území, čo podľa menovaného môže spôsobiť aj zníženie istenie podzemnej vody.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka bola už akceptovaná pri pripomienkovaní zámeru Ľinnosti a bola doplnená v Správe o hodnotení v kapitolách **C.III.5.1 Vplyv na podzemné vody**.

V súvislosti s touto pripomienkou a Ľastými odborné nepodloženými laickými predstavami o možnom ohrození podzemných vôd v okolitých obciach Lutilla a Stará Kremnička sme Správu o hodnotení doplnili o osobitnú ĽDoplňujúci informáciu o hydrologických pomeroch v tejto oblasti kremnických vrchovň, so zameraním sa na priepustnosti hornín a možného ovplyvnenia územia podzemných vôd v oblasti plánovaných Ťagobných prác a v tejto súvislosti s dosahom na územie okolitých obcí. Doplňujúca informácia tvorí prílohu Ľ. 3 tohto vyhodnotenia pripomienok.

Na základe jej záverov možno konštatovať, že hydrogeologické poznatky, neexistencia Ľiadneho vodárenského zdroja, ako aj charakter navrhovanej Ľinnosti dovoľujú vysloviť záver, že navrhované povrchové lomy a Ťagba v nich nebude mať významný vplyv na hydrogeologické pomery územia a nemôže tým ani ohroziť prípadné súkromné vodné zdroje v obci.

17.6. Ľiadam posúdiť výskytu biotopov európskeho a národného významu v území

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka bola už akceptovaná pri pripomienkovaní zámeru Ľinnosti a bola doplnená v Správe o hodnotení v kapitolách **C.II.7 Fauna a Flóra**, podkapitola **Biotopy** a v kapitole **C.III.7.4 Zmena, obmedzenie alebo strata biotopov**.

17.7. Ľiadam doplniť informácie o obyvateľoch, ich aktivitách a infraštruktúre vo vzšahu na vplyv plánovanej Ľinnosti na zdravie obyvateľov. Údaje uvedené na str. 95 sú nepresné, Ľiadam opraviť.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka bola už akceptovaná pri pripomienkovaní zámeru Ľinnosti a v Správe o hodnotení bola doplnená v kapitole CII.11. (str. 126).

17.8. Ľiadam posúdiť aké navýšenie hluku bude spôsobené realizáciou Ťagby a dopravou a jeho vplyvu najmä na obyvateľov susediacich obcí

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka bola už akceptovaná pri pripomienkovaní zámeru Ľinnosti a bola doplnená v Správe o hodnotení v kapitolách **C.III.1.1. Vplyvy na kvalitu Ľivota obyvateľstva z hŤdiska prašnosti, hluĽnosti a zvýšenej intenzity dopravy**. Hluku sa venuje aj kapitola **B.II.4 Hluk a vibrácie** (str. 58 Ľ 60).

17.9. Ľiadam doplniť aktuálne Ľtatistické údaje o zdravotnom stave obyvateľstva dotknutých obcí a výskyte rakoviny pŤŤíc v súvislosti s prašnosťou a radónovým rizikom

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka bola už akceptovaná pri pripomienkovaní zámeru Ľinnosti a bola doplnená v Správe o hodnotení. Požadované údaje sú uvedené v Správe o hodnotení na str. 130 Ľ 132, kapitola **C.II.11.2 Kvalita Ľivota, Ľivotného prostredia vrátane zdravia**. V kapitole je uvedený aj prehľad nádorových ochorení v okrese Ľiar nad Hronom.

Navrhovateľ v tejto pre verejnosť citlivej a diskutovanej otázke, v ktorej sa Ľasto používajú laicky nepresné a neodborné závery a predstavy, nechal vypracovať osobitnú Ľtúdiu radónového rizika vo vzšahu k plánovanej Ťagbe bentonitov, ktorá tvorí prílohu Správa o hodnotení. Ľtúdia preukázala, že bentonity nie sú zdrojom Ľiadneho nárastu rádioaktívneho pozadia v Ľivotnom prostredí. Práve naopak v praxi sa bentonity veĽmi úspešne používajú ako Ľšpecifická ekologická surovina na vytvorenie tiesniacich bariér a rádioaktívnej ochrany kontajnerových systémov na trvalých i doĽasných skládkach rádioaktívneho odpadu.

17.10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov Ľiadam dopracovať a doplniť lebo uvedené sú nedostatoĽné (z textu stanoviska chápeme túto pripomienku všeobecne, vo vzšahu k celej správe o hodnotení) .

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Navrhnuté opatrenia v správe o hodnotení vzhľadom k povahe navrhovanej činnosti považujeme za postačujúce, odborne zdôvodnené a primerané.

17.11. Ďiadam doplniť informácie o plánovanom závode s distribúciou skládkou bentonitu

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je vyhodnotená v bode 17.1.

17.12. Je firma Envigeo, ktorá spracováva bentonit v Ďiari n/H. tá istá firma, ktorá vypracovala Správu o hodnotení? Vidím možnosť zaujatosti.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná. V ģiadnom prípade nemôže ísť o zaujatosť aj napriek tomu, ģe ide o tú istú spoločnosť Envigeo.

Správa o hodnotení bola vypracovaná v zhode s ustanovením zákona. Podľa platných zákonných predpisov si Správu o hodnotení mohla vypracovať spoločnosť Regos s.r.o. aj sama a preto nie je vôbec dôležité kto správu vypracoval. Správu o hodnotení neposudzuje ani navrhovateľ ani spracovateľ správy a rovnako tieto subjekty ani nestanovujú aké ģrátne orgány k správe zasielajú stanoviská, nevyberajú nezávislého audítora správy, ani nenavrhujú záverečné stanovisko z procesu hodnotenia. Tento postup je daný zákonom a je úplne transparentný a rovnaký pre kaģdého navrhovateľa.

Celý proces hodnotenia obsahuje niekoľko vzájomne previazaných zákonných záruk, ktoré zabezpečujú objektívne právne a odborné hodnotenie navrhovanej činnosti, vrátane vyhodnotenia názoru verejnosti a nakoniec i hodnotenie nezávislého audítora (posudzovateľa) správy, stanoveného MČP SR.

Zámer činnosti i Správa o hodnotení majú zákonom stanovený obsah i formu. Stanoviská k nim vyjadrujú všetky kompetentné orgány, napr. ģrátna správa v oblasti ochrany prírody a krajiny, ochrany ovzdušia, ochrany vôd, odpadového hospodárstva, lesného hospodárstva, dopravného hospodárstva, banskej správy, dotknuté samosprávne orgány, úrad verejného zdravotníctva a Ĥalģie dotknuté ģrátne orgány, ministerstvá, orgány samosprávneho kraja, ģrátnej ochrany prírody a okolité obce a tieģ ģiroká verejnosť. Správa o hodnotení musí byť zo zákona posudzovaná verejnou. Hodnovernosť informácií podávaných v Správe o hodnotení môže rozporovať kaģdý, kto sa jej závermi cíti dotknutý, alebo má relevantné podklady na jej doplnenie prípadne i neschválenie.

K správe o hodnotení musí byť spracovaný i nezávislý odborný posudok, ktorý môže vypracovať len odborne spôsobilá osoba podľa zákona č. 24/2006 Z. z., uģlená MČP SR.

Konečné rozhodnutie o udelení súhlasu alebo odmietnutí hodnotenej činnosti (záverečné stanovisko) vydáva MČP SR.

D. Nesúhlasné stanoviská s pripomienkami

16. Ing. Duģan Hronský (list zo dňa 02.09.2015),

18. OZ Kremnica nad zlato (list zo dňa 17.09.2015),

19. OZ Kremnické vrchy pre ģivot (úplne zhodný text - duplikát stanoviska OZ Kremnica nad zlato),

20. Stanoviská 25 obľanov (úplne zhodný text i duplikáty stanoviska OZ Kremnica nad zlato).

Všetky tieto nesúhlasné stanoviská k Správe o hodnotení majú zároveň poģiadavky na doplnenie správy o uvedené pripomienky. Z ich textu pritom nie je jasné, či prípadným splnením všetkých ich pripomienok zo strany navrhovateľa, by autori stanoviska so Správou o hodnotení vyjadrili súhlas.

16. Ing. Duģan Hronský, Gazdovská 65, Lutilla

Ing. Duģan Hronský, ako priamy účastník verejného prerokovania Správy o hodnotení v Lutile dňa 8.9.2015 svoje pripomienky z predloģeného písomného stanoviska predniesol v diskusií a na všetky dostal vyģerpávajúce odpovede (pozri doslovný zápis z verejného prerokovania). Napriek

uvedenému svoje požiadavky opakuje v písomnej forme bez akejkoľvek sebareflexie a princípov slušného dialógu.

Ing. Hronský svoje písomné stanovisko vydokladoval a zdokumentoval i fotodokumentáciou detailov, podľa neho, už našou ľinnosťou poškodeného prírodného prostredia. Túto priloženú dokumentáciu však musíme zásadne odmietnuť, pretože všetky uvedené fotografie zachycujú lesné územia a šágené lomy mimo posudzované územie v tejto Správe o hodnotení. Fotografie z lomu sú navyše banským objektom inej šágobnej spoločnosti. Toto vedome neseriózne konanie menovaného urlite nepridáva na hodnovernosti a už tak nízkej úrovne jeho argumentov z písomnej ľasti stanoviska.

Rovnako niektoré jeho požiadavky v stanovisku vzbudzujú skôr pochybnosti ľi si vôbec Správu o hodnotení prečítal, pretože mnohé odpovede na jeho požiadavky sú tam dostatočne uvedené a vysvetlené. Iné požiadavky zase reflektujú nedostatok znalosť zákona o posudzovaní vplyvov ľinností na životné prostredie a požiadaviek na zákonom stanovený rozsah hodnotiacej správy i jej význam.

Vo svojom stanovisku vyjadruje nesúhlas s navrhovanou šágobnou ľinnosťou, napriek tomu poľaduje Správu o hodnotení dopracovať o 7 požiadaviek:

- 16.1. V Správe o hodnotení vyhodnotíš kumulatívne vplyvy všetkých 12 dobývacích priestorov a šágby v nich na obyvateľov obcí Kopernica, Bartoľová Lehôtká, Lutila a Stará Kremnička

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je zhodná s vyhodnotenou pripomienkou uvedenou v bode 17.2. (pozri bod 17.2.).

- 16.2. Vyhodnotíš únosnosť lesného prostredia dotknutej oblasti o rozlohe 2 000 ha s 12 dobývacími priestormi, s realizáciou tak rozsiahleho šágobného zásahu so zjavnými negatívnymi dopadmi na obyvateľstvo, lesné systémy a životľstvo

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná z rovnakých dôvodov ako v bode 16.1. a 17.2. Vyhodnotenie je v bode 17.2.

- 16.3. Posúdiš kumulatívne vplyvy všetkých šágobných aktivít v tomto priestore na lesné prostredie, chránené biotopy a druhy v zmysle vyhlášky ľ. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon ľ. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná z rovnakých dôvodov ako v bode 16.1., 16.2. a 17.2. Vyhodnotenie je v bode 17.2.

- 16.4. Vykonaš odborný prieskum fauny a flóry dotknutého územia ešte pre povolením ľinností a jeho výsledky zapracovať do správy o hodnotení, reľpektovať druhovú ochranu rastlín a životľíchov

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Odborný prieskum fauny, flóry a biotopov juľnej ľasti Kremnických vrchov bol vykonávaný od r. 2005 do r. 2013 a jeho závery sú prezentované v správe o hodnotení (strany 89 -118 Správy o hodnotení). Ľasš prieskumu bola realizovaná aj priamo v dotknutom území. Na základe výsledkov prieskumného programu predpokladáme, ģe priamo posudzované územie v DP Lutila I a Stará Kremnička III je z hľadiska výskytu chránených a ohrozených druhov územie relatívne chudobné. Keľže ale prieskum chránených druhov nebol realizovaný priamo v mieste navrhovaného rozľčrenia plochy šágby, výskyt chránených druhov bude potrebné pred rozľčrením plochy šágby preveríš. V zmysle kap. **C.IV.2.4 Opatrenia na minimalizáciu negatívneho vplyvu na faunu a flóru** bolo v Správe o hodnotení navrhnuté nasledovné opatrenie:

Ľpred rozľčrením plochy šágby zabezpeľíš prieskum chránených druhov fauny a flóry a prioritných biotopov na plochách, ktoré sú navrhované na rozľčrenie šágby. Prieskum musí zrealizovať odborne spôsobilá osoba.ľ

Regos na zabezpeľenie plnenia uvedeného opatrenia sa už obrátil na vedenie CHKO Banská Ģtiavnica o možnosť objednať si realizáciu uvedeného prieskumu u tejto odbornej organizácie, ktorá túto ponuku predbeľne prijala.

16.5. Vyhodnotí vplyvy aj z krajinárskeho hľadiska a straty prírodných ekosystémov

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Uvedenú pripomienku podľa nás v dostatočnom rozsahu hodnotí Správa o hodnotení v kapitole **C.III.8. Vplyvy na krajinu.**

16.6. Dodatočne a komplexne vyhodnotí kumulatívne vplyvy na trvalo udržateľný rozvoj turizmu a ekosystémových služieb

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Vplyvom navrhovanej činnosti na rekreáciu a turizmus sa podľa nášho názoru dostatočne venuje Správa o hodnotení v kapitole **C.III.1.2 Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch.**

16.7. Posúdi reálnosť zalesnenia odborníkmi na túto problematiku a navrhne trvalo udržateľnú rekultiváciu jám.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienku považujeme za bezpredmetnú a jej realizácia by bola v rozpore so zákonom.

Problematiku riešenia spätnej rekultivácie a zalesnenia dočasne vyňatých lesných pozemkov a šagobných jám, ako aj spôsoby a formy rekultivácie lesných pozemkov riešia príslušné ustanovenia zákona o lesoch a jeho vykonávacie predpisy, ako po stránke obsahovej tak aj formálnej. Rekultivačné projekty môže vypracovať len zákonom oprávnená osoba (v našom prípade ich vypracovalo Národné lesnícke centrum vo Zvolene). Príslušné povolenia a rozhodnutia na rekultivačné práce posudzuje a schvaľuje orgán štátnej správy lesného hospodárstva. Tento zákonný postup je pre nás právne i odborne záväzný a nepovažujeme za náležité akokoľvek ho spochybňovať, resp. ani spochybňovať odbornosť postupov pracovníkov orgánu štátnej lesnej správy. Pokiaľ autor pripomienky (lesnícky inžinier? - pozn.) sa nemôže stotožniť s platnou dikciou zákona o lesoch, nevieme mu pomôcť. Ak by však potreboval zabezpečiť šrobodnejší výklad tohto zákona sme pripravení poskytnúť mu právny servis nad rámec tejto Správy o hodnotení.

Projekty rekultivácie lesných pozemkov (technická a biologická rekultivácia) sú schvaľované ako súčasť rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva o dočasnom vyňatí lesných pozemkov z plnenia funkcie lesa. Projekty môže vypracovať len zákonom oprávnená osoba a schvaľuje ich štátny orgán lesného hospodárstva. Spoločnosť Regos sa bude pri výkone rekultivačných prác riadiť výlučne podmienkami príslušného schváleného rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, schválených rekultivačných plánov a dotknutých zákonných predpisov.

18. OZ Kremnica nad zlato (list zo dňa 17.09.2015),

19. OZ Kremnické vrchy pre život (zhodný duplikát stanoviska OZ Kremnica nad zlato),

20. Stanoviská 25 obľanov (podpísané zhodné duplikáty stanoviska OZ Kremnica nad zlato).

Stanoviská s pripomienkami oboch obľianskych združení a 25 obľanov tvoria identické texty zhodné so stanoviskom s pripomienkami OZ Kremnica nad zlato. Z uvedených dôvodov sú pripomienky vyhodnotené spoločne pod spoločným poradovým číslom 18. V uvedených stanoviskách sa nachádza spolu 14 pripomienok.

Stanovisko je navrhovanej Správe o hodnotení rozšírenia šagby bentonitov negatívne, napriek tomu stanovisko požaduje správu doplniť o 14 nasledovných pripomienok.

18.1. Vymedzenie hraníc dotknutého územia (t.j. plochy dobývacích priestorov) žiadame rozšíriť a komplexne posúdiť na celé územie Jastrabskej vrchoviny (t.j. všetky banské a iné hospodárske aktivity subjektov regiónu, vrátane činností v mestách Ľar nad Hronom a Kremnica - pozn. navrhovateľa). V správe o hodnotení preto chýba riešenie environmentálnych zášagí územia v ģirgich súvislostiach, ako napr. skládka nebezpečného odpadu ZSNP, odkalisko v Hornej Vsi.

Správa o hodnotení tiež nerieši únosnosť územia všetkých dobývacích priestorov v oblasti.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienku, ktorá svojim rozsahom výrazne prevyšuje i pripomienky 17.2. a 16.1., rozporujeme v celom rozsahu ako bezpredmetnú z dôvodov, už uvedených v bode 17.2. (pozri bod 17.2).

Autor pripomienky asi nechápe, alebo ani nedokáže pochopiť povinnosti podnikateckého subjektu v procese zákonného hodnotenia environmentálnych dopadov svojej činnosti s úlohami a funkciami štátu v oblasti politiky trvalo udržateľného rozvoja. Ak by však občianske združenie chcelo naplniť svoje požiadavky z bodu 18.1., spoločnosť Regos dokáže pripraviť a zrealizovať projekt navrhovaného hodnotenia celého územia, pokiaľ si tieto práce občianske združenie riadne objedná za dohodnutú zmluvnú cenu a predloží garancie úhrad.

V každom prípade je aspoň triviálnou služnosťou oľakávať, že ak niekto pripravil a zaslal, podľa vlastného vyjadrenia. Základné odborné stanovisko k Správe o hodnotení podľa zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie, bude zodpovedne ovládať aspoň základné princípy tejto právnej normy i právneho poriadku SR. A osobitne ak niektorí autori tohto stanoviska kandidujú i za poslancov NR SR v nadchádzajúcich parlamentných voľbách.

K tejto pripomienke už len podotýkame, že hospodárskou činnosťou spoločnosti Regos, ktorá je predmetom predloženého environmentálneho hodnotenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je rozŕbanie doterajšej Ťažby bentonitu v stanovenom dobývacom priestore nad zákonom limitované kritérium 5 ha, resp. 10 ha. Spoločnosť má na Ťažbu bentonitu zákonné oprávnenie a vydané príslušné povolenia orgánov štátnej správy. Pre plochu území dobývacích priestorov má s majiteľom lesných pozemkov zmluvne dohodnutý predmet a úcel nájmu. Za všetky dôsledky svojej činnosti vo vymedzenom území, ako aj za odborne zdôvodnené a reálne dopady vplyvov tejto činnosti na okolité životné prostredie spoločnosť berie zodpovednosť a je pripravená prijímať všetky opatrenia na minimalizáciu týchto dopadov.

Nemôžeme a odmietame však hodnotiť činnosť všetkých ostatných subjektov v rámci celej Jastrabskej vrchoviny (vrátane všetkých Ťažiarov surovín, všetkých firiem pôsobiacich v oboch spomínaných mestách, osobitne výrobcov a spracovateľov hliníka, správcov skládok nebezpečného odpadu i iných hospodárskych subjektov pod.) a brať na seba zodpovednosť za ich činnosť i zodpovednosť za vplyvy tejto ich činnosti na životné prostredie. Aj keby sme to chceli urobiť, nemáme o činnosti týchto subjektov žiadne relevantné informácie pre vypracovanie hodnotiacej správy, ale hlavne nemáme na to právne ani zákonné opodstatnenie. Hovorí nie o autorom tejto pripomienky zákonný inštitút právna subjektivita alebo zodpovednosť pred zákonomi!?

Je pre nás nepochopiteľné, že taký subjekt ako OZ Kremnica nad zlato, ktorá sa považuje za ochranné združenie a ako uvádza, vypracovala Základné odborné stanovisko k Správe o hodnotení, takým flagrantným spôsobom buď totálne ignoruje, alebo ani nemá základné znalosti o princípoch právneho stavu a hlavne právneho stavu v oblasti environmentálneho posudzovania činnosti, platnom v SR.

Trváme na tom, že vymedzenie hodnoteného územia uvedené v Správe o hodnotení, plne zodpovedá súčasnému právnomu stavu a osobitne i zákonu č. 24/2006 Z. z.

18.2. Určenie dobývacích priestorov. Vo vymedzenom území (podľa pripomienky 18.1.) určil banský úrad viacero dobývacích priestorov i vzniká preto požiadavka aby sa posudzovalo celé územie spolu s aktivitami Ťažných Ťažobných spoločností.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná. Odôvodnenie je už uvedené v bode 17.2. a 18.1. (pozri bod 17.2 a 18.1.).

18.3. Biotopy zistené v okolí posudzovaného územia. Akceptovaním faktu o posudzovanom území podľa bodu 18.1. by bolo hodnotenie biotopov a závery správy iné.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná. Odôvodnenie je už uvedené v bode 17.2. a 18.1. (pozri bod 17.2 a 18.1.).

18.4. Fauna v posudzovanom území i v správe sa nevyhodnotil výskyt chránených druhov resp. živočíchov zapísaných v červených zoznamoch.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Fauna v posudzovanom území je dostatočne a podrobne vyhodnotená v Správe o hodnotení v kapitole **C.II.7.2 Fauna**. Tu je vyhodnotený aj výskyt chránených druhov živočíchov. Správa

hodnotí aj ohrozené a zraniteľné druhy a pod. (bystružkovité, bezstavovce, obojživelníky, plazy a ňalgie).

18.5. Funkcia lesa ako špecifického ekosystému. V správe sa, napriek tomu, že cituje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch, nevyhodnotili efekty mimoprodukčných funkcií lesa, ktorý bude šagbou vyšagbený.

Rovnako sa nevyhodnotila skutočnosť aký rozsah odlesneného územia je únosný pre ochranu pred povodňovou vlnou.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je v tejto etape hodnotenia bezpredmetná, lebo vychádza z neznalosti zákonných predpisov.

Pri hodnotení mimoprodukčných funkcií lesa sme postupovali práve v súlade s citovaným zákonom o lesoch, ako to autor pripomienky požaduje. Tento zákon spolu so svojimi vykonávacími predpismi jednoznačne stanovuje kedy a kým spôsobom sa hodnotenie mimoprodukčných funkcií lesa vykonáva.

Hodnotenie mimoprodukčných funkcií lesa sa vykonáva pri spracovaní zámeru doľasného vyřatia lesných pozemkov, v etape vydávania rozhodnutia orgánu štátnej správy lesného hospodárstva o doľasnom vyřatí lesných pozemkov z plnenia funkcie lesa, na základe znaleckého posudku zákonom oprávnenej osoby. Hodnotí sa totiž môže len tá časť lesa, ktorá bude doľasne vyřatá a odlesnená (v hodnotenom území spolu cca 23 ha). Nehodnotí sa celé posudzované územie lesa (spolu cca 240 ha), ktoré v hodnotenom území v dominantnej miere (nad 90 % plochy) nestratí svoju produkčnú funkciu.

Spoločnosť Regos s.r.o. samozrejme bude pri postupnom odnímaní lesných pozemkov vyhodnocovať mimoprodukčné funkcie lesa v súlade so zákonným postupom.

Protipovodňová ochrana nie je predmetom hodnotenia v Správe o hodnotení. Napriek uvedenému sme Správu o hodnotení doplnili odborným prognóznym vyhodnotením prietokových pomerov na vodných tokoch, v ktorých povodiach sa plánuje realizovať odlesnenie lesných pozemkov pre potreby plánovanej šagby bentonitov. Hodnotenie ukazuje (pozri prílohu č. 1), že rozsah navrhovaného odlesnenia pre plánovanú šagbu betonu nemá žiadny významnejší vplyv na náhle prietokové pomery ako Úkladného potoka, tak i Jelgového potoka a na vznik zátopovej vlny a povodní z týchto tokov v obci Stará Kremnička.

Vplyv porastu na vododržnú schopnosť krajiny nie je vo všeobecnosti dodnes dostatočne objasnený. Poznatky hydrológie výrazne spochybňujú i tézu, že šagba dreva sama o sebe spôsobuje povodne. A tento názor je asťo verejnou jednostranne a nekriticky prijímaný bez toho, aby boli vyhodnotené všetky odborné argumenty. Aj z oficiálnej stránky OZ Kremnické vrchy pre život:

<https://www.facebook.com/kremnicke.vrchy.pre.zivot/photos/pb.482613198552983.-2207520000.1448788966./537100116437624/?type=3&theater>

by verejnosť mohla ale nadobudnúť rovnaký dojem. Pritom aktivisti zobrazujú povodeň formou karikatúry (karikatúra znázorňuje katastrofu po povodni). Mimovládna organizácia týmto len znova neodborne a úelovo skresľuje a deformuje príľiny tejto skutočnosti a obľanom predkladá ľelaný výsledok podľa svojich predstáv.

18.6. Výpočet emisií pevných látč je nedostatočný, hlavne pre oblasť Bartogovej Lehôtky

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

S pripomienkou zásadne nesúhlasíme. Tvrdenie nie je podložené žiadnym relevantným podkladom. Výpočet je súľasou rozptylovej štúdie, ktorú vypracovala odborne spôsobilá osoba s dlhorčnými skúsenosťami. Pri spracovaní rozptylovej štúdie bola využitá celostátna metodika pre výpočet zneľ istenia ovzdušia zo stacionárnych zdrojov a z automobilovej dopravy.

18.7. V správe sa uvádza že Tatra 815 unesie 15 - 25 ton a keďže je nosnosť Tatra 815 10,7 ton, v skutočnosti sa množstvo prejazdov zvýľ.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

S pripomienkou nie je možné súľasiť, pretože sa úelovým zakrývaním celej pravdy snaží spochybniť uvedené údaje o počte plánovaných prejazdov vozidiel v Správe o hodnotení. Trváme na našej analýze počtu prejazdov, pretože sme vychádzali z reálnych údajov nosnosti automobilu Tatra 815, ktoré už dnes využívame i plánujeme vyuľivať (údaje sú beľne overiteľné i na internete):

Tatra 815 4x4 - 11 ton, Tatra 815 6x6 - 14 ton, Tatra 815 8x8 - 26 ton.

- 18.8. Znečistenie vôd - firma Regos nemá povolenie vodohospodárskeho orgánu v súlade s ustanovením § 21, bod 1, písm. c) a d) zákona č. 364/2004 Z. Z. o vodách na vypúšťanie znečistených vôd do povrchových vôd.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná ako po stránke formálnej, tak aj obsahovej. S predmetom Správy o hodnotení pripomienka vôbec nesúvisí a jej formulácia vychádza len z neznalosti zákonných predpisov. Autor pripomienky by mal vedieť, že Regos pri banskej činnosti nenakladá s odpadovými vodami, preto sa ním spomínané ustanovenie § 21, ods. 1, písm. c) a d) zákona o vodách sa na vypúšťanie nepoužitých banských vôd nedotýka.

- 18.9. Vo vyšších jamách sa hromadí teplota voda a vznikajú bentonitové kaly, ktoré môžu byť nebezpečné lebo obmedzujú pohyb ľudí a môže dôjsť k utopeniu

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

V prípade dobývania nerastov z jamového povrchového lomu vzniká jamový priestor pod úrovňou eróznej bázy povrchu lomu. Je skutočnosťou, že v prípade väčších prítokov hlavne dažďových vôd sa v jame takáto voda nahromadí, pokiaľ efekty presakovania vôd do podlažia a odparovania vôd, jej akumulácií nezabránia.

Teplota voda sa počas obdobia dažďov zvyšuje iba prirodzene zakalí prírodným horninovým materiálom. Prípadná akumulácia vôd na dne jamových priestorov je štandardná situácia, ktorá je v procese dobývania bežne zvládnutá a pre ktorú nie je potrebné vytvárať atmosféru všeobecného ohrozenia ľudských životov, ako sa to snaží vykresliť autor pripomienky.

Autor pripomienky sa mylí, ak predpokladá, že akékoľvek časti lomového priestoru sú miesta určené pre voľný vstup a pohyb osôb. Vstup do priestoru každého lomu je nepovolaným osobám prísne zakázaný a táto výstraha je viditeľne umiestnená po celej hranici lomu. Porušením tohto zákazu sa každý protiprávne a svojvoľne vystavuje nebezpečenstvu života. Tieto miesta nie sú určené na pohyb ľudí a vstup do týchto priestorov je zakázaný. Preto nie je možné súhlasiť s pripomienkou, ktorej opodstatnenosť vzniká len tak, že dôjde k porušeniu právneho stavu.

- 18.10. Obvodný banský úrad určil spoločnosti Regos dobývacie priestory Lutila a Stará Kremnica bez toho, aby bol predtým realizovaný proces posudzovania činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná a opäť vychádza z neznalosti zákonných predpisov. Oba dobývacie priestory boli OBÚ určené v roku 2011 a rozhodne v súlade s platným právnym stavom, ktorý si v tom prípade pri určení dobývacieho priestoru nevyžadoval environmentálne posudzovanie.

- 18.11. Správa neberie na vedomie regulatívy ÚPD BB SK v bode 4.16 a 4.17.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Správa o hodnotení uvedenej regulatívy berie na vedomie na strane 150 - tab. 44. Navrhovaná činnosť je v súlade s uvedenými všeobecnými regulatívami.

- 18.12. Autori správy nesprávne posudzujú nulový variant. Nulový variant by mal byť variant, keby sa navrhovaná činnosť nerealizovala.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Nulový variant je stav, ktorý by nastal, v prípade ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala (definícia podľa zákona č. 24/2006 Z.z.). Nulový variant predstavuje súčasný stav a jeho prípadný vývoj (definícia v zmysle praktického manuálu EIA pre štátne správy z r. 2013 - https://www.enviroportal.sk/uploads/files/EIA_SEA/Tlacove-pdf-Manual-pre-organy-2013-1.pdf). Nulovým variantom je teda právny stav, t.j. pokračovanie činnosti súčasným štátnym orgánom na menšej ploche a teda nulový variant v Správe o hodnotení je uvedený správne.

18.13. Konflikt záujmov. Spracovateľská spoločnosť Envigeo je v konflikte záujmov, pretože v súľasnosti zároveň spracováva vyšážený bentonit vo svojom závode v Ľari n/H. Objektívnoš jeho správy spochybňujeme.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienka je bezpredmetná a tvrdenie ěe nastal konflikt záujmov je irelevantné. Podľa platných zákonných predpisov si Správu o hodnotení mohla vypracovať i spoločnosť Regos sama. Správu o hodnotení neposudzuje a návrh záverečného stanoviska nenavrhuje ani spoločnosť Envigeo, ani Regos. Správu o hodnotení môže pripomienkovať a rozporovať kaďdy ak sa jej závermi cíti dotknutý, alebo má relevantné podklady na jej zmenu alebo neschválenie.

V ěiadnom prípade nejde o zaujatý postup, pretože celý proces obsahuje niekoľko záruk, ktoré zabezpečujú objektívne hodnotenie navrhovanej ľinnosti. K zámeru aj k správe o hodnotení, ktoré majú zákonom predpísaný obsah sa vyjadrujú (pripomienkujú) všetky kompetentné orgány (ěátna správa v oblasti ochrany prírody a krajiny, ochrany ovzdušia, vód; ěátna správa v oblasti odpadového hospodárstva, ěátna ochrana prírody a iné), Naľgie dotknuté orgány a ministerstvá, samosprávny kraj, obce a verejnosť. Všetky informácie, ktoré navrhovateľ poskytne, musí naozaj zverejniť ěátnym orgánom i verejnosti. Presnosť informácií podávaných v zámere a v správe o hodnotení je možné spochybniť kedykoľvek počas trvania procesu EIA, predtým než sa prijme konečné rozhodnutie (záverečné stanovisko MĽP).

K správe o hodnotení musí byť spracovaný odborný posudok, ktorý vypracováva audítor (odborne spôsobilá osoba podľa zákona ľ. 24/2006 Z.z.) urľený Ministerstvom ěivotného prostredia.

Konečné rozhodnutie o udelení alebo odmietnutí povolenia na vypracovanie projektu (záverečné stanovisko vydávané Ministerstvom ěivotného prostredia) musí zohľadňovať výsledky všetkých konzultácií a zhromaěené informácie a musí obsahovať hlavné dôvody, z ktorých vychádza.

18.14. Predložená Správa o hodnotení predstavuje neúplný a zmätoľný materiál a nespĺňa podmienky urľené zákonom ľ. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na ěivotné prostredie, preto ěiadame MĽP SR, aby plánovanú ľinnosť spoločnosti Regos, s.r.o. zamietlo.

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Pripomienku rozporujeme v celom rozsahu.

Správa o hodnotení je naopak vypracovaná v súľade s citovaným zákonom 24/2006 o posudzovaní vplyvov na ěivotné prostredie. Stanovisko OZ Kremnica nad zlato i duplicitné stanoviská OZ Kremnické vrchy pre ěivot a stanoviská 25 podpísaných obľanov, ako poukazuje vyěie vyhodnotenie, v podstatnej miere predstavujú len neodborné názory, opreté o laické predstavy a nedokonalú znalosť zákonných predpisov. Prioritnou snahou týchto pripomienok v stanovisku je snaha o:

- jednostranne predstieranú snahu o ochranu prírody a krajiny, s úplnou ignoráciou iných zákonmi chránených prírodných zdrojov, bez akceptácie existujúceho právneho stavu a záujmov trvalo udržateľného rozvoja a pod.,
- zastavenie banskej ľinnosti za kaďdú cenu a propagandistické zneuěitie tohto výsledku pre politické ciele.

OZ Kremnica nad zlato v úvode svojho stanoviska jednoznaľne prehlasuje, ěe zásadne nesúhlasí s predloženým zámerom Ťaěby. Svoje tvrdenie podopiera o pripomienky, ktoré považuje za zásadne, ale ako vidno, ide len o lacný výber neodborných názorov a zboěných prianí, pripomienky pre pripomienky. Z dostupných zdrojov na internete sa môěeme domnievať, ěe predmetom stanoviska nie je rieěiť environmentálne problémy územia, ale skôr ide o individuálnu propagáciu s cieľom svojho politického uplatnenia.

Z vyhodnotenia pripomienok OZ sa preukázalo, ěe prakticky ani jedna z nich nemá ěiadne odborné a právne opodstatnenie. V stanovisku nie je ani naznaľená možnosť, ěe ak by sa autor Správy o hodnotení rozhodol pripomienky OZ akceptovať, bude jeho stanovisko zmenené na kladné.

Pripomienky v predloženom stanovisku OZ vôbec neopravňujú hodnotiť predloženú Správu o hodnotení ako nedostatoľnú. ěiadame MĽP SR, aby uvedené pripomienky a naěe stanoviská k nim hodnotili len na základe odbornosti a nestrannosti.

E. Nesúhlasné stanovisko (bez pripomienok)

1. Obec Lutila

Stanovisko navrhovateľa a návrh opatrení:

Obec Lutila zaslala nesúhlasné stanovisko k navrhovanému rozšíreniu Ťagby bentonitov v Správe o ľinnosti, pričom však svoje nesúhlasné stanovisko nijako nezdôvodňuje. Odvoláva sa iba na uznesenie svojho obecného zastupiteľstva, ktoré nesúhlasilo s návrhom rozšírenia Ťagby na logiskách Lutila I a Stará Kremnička III, avšak opäť bez akéhokoľvek uvedenia dôvodov svojho nesúhlasu. Negatívne stanovisko obce bolo vydané napriek tomu, že:

- je v priamom rozpore s platným rozhodnutím orgánov štátnej banskej správy o určení chráneného logiskového územia bentonitov Lutila III, ktoré zabezpečuje ochranu zásob neobnoviteľných prírodných zdrojov nerastných surovín proti zmareniu ich vyťaženia,
- je v rozpore s kladným záväzným stanoviskom obce a jej stavebného úradu k určení chráneného logiskového územia bentonitov Lutila III,
- je v rozpore s kladným stanoviskom obce a jej stavebného úradu k určení dobývacieho priestoru logiska bentonitu Lutila I,
- je v rozpore s kladným stanoviskom obce k rozhodnutiu o povolení Ťagby na logisku,
- je v rozpore s reálnym stavom riadne povolenej Ťagby na ľasti tohto logiska, ktorá prebieha od roku 2013 a v súľasnosti je právoplatne povolená do roku 2030,
- Ťagba bentonitov na logisku Lutila I sa nijako nedotýka (priamo ani nepriamo) a ani nemá prakticky žiadny vplyv na obec Lutila a život jeho obyvateľov,
- Ťagba na výhradnom logisku bentonitov sa nijako nedotýka majetku obce, ani majetku obyvateľov obce a ani využívanie týchto majetkov nijako neobmedzuje,
- obec týmto vytvára nerovnocenné a netransparentné podmienky na podnikanie a zvyhodňuje iné podnikateľské (Ťagobné) subjekty v obci, nakoľko sa negatívne stanovisko obce k Ťagbe týka výhradne len spoločnosti REGOS s.r.o., pričom aktivity iných Ťagobných spoločností s rovnakým predmetom podnikania v katastri obce nijako neobmedzila,
- obec vo svojom negatívnom stanovisku neuviedla jediný dôvod, na základe ktorého by odôvodnila svoj predchádzajúci súhlasný prístup k Ťagbe na logisku,
- petíciu proti návrhu rozširovaniu Ťagby na logisku Lutila I v obci Lutila nepodpísala ani polovica obľanov obce, napriek tomu, že návrh nepoznali a petičným výborom boli obľania vedome klamaní a manipulovaní o predloženom návrhu Ťagby a aj napriek tomu, že veľké množstvo zápisov a podpisov na petíciách s vysokou pravdepodobnosťou vykazuje znaky podvodného konania a boli napísané jednou a tou istou rukou (osobou).

Najzávažnejšou skutočnosťou uvedeného stanoviska obce Lutila k Správe o ľinnosti je však to, že vo svojom stanovisku neuviedla jediný dôvod pre svoje tvrdenie. Ak sa obec aj rozhodla úplne ignorovať vyggie uvedené skutočnosti, neuvedením jediného dôvodu svojho tvrdenia neumožňuje sa k nemu zmysluplne vyjadriť a zaujať relevantné stanovisko, ľím sa stanovisko obce stáva bezpredmetným.

Na základe uvedeného musíme považovať stanovisko obce Lutila za irelevantné. Je niľím nepodložené a bezdôvodné. Je v rozpore s ustanoveniami viacerých zákonných predpisov i s vydanými záväznými stanoviskami obce, ako aj s platnými rozhodnutiami orgánov štátnej správy.

Navrhovateľna základe vyggie uvedeného navrhuje, aby externý posudzovateľsprávy i MGP SR pri závereľnom vyhodnocovaní Správy o ľinnosti uvedené stanovisko obce Lutila nebrali do úvahy.

Stanovisko spoločnosti Regos s.r.o., Bratislava k priebehu celej verejnej diskusie k procesu posudzovania vplyvov navrhovaného rozšírenia Ťagby bentonitu na ťivotn  prostredie na loťisk ch Lutila I a Stará Kremni ka III.

Verejn  diskusia k predloťen mu návrhu spoločnosti Regos s.r.o. na rozťirenie Ťagby bentonitu na loťisk ch Lutila I a Stará Kremni ka III sa začala ihneď po zverejnen  Zámeru o uvedenej plánovanej  innosti v obciach Lutila a Stará Kremni ka.

Pravdepodobne inici tivou Občianskeho zdruťenia Kremnica nad zlato, bezprostredne po zverejnen  textu Zámeru  innosti na internete uť vznikla podpisov  peti n  akcia proti rozťireniu Ťagby bentonitu spoločnos u Regos s.r.o. v obci Stará Kremni ka. Peti n  výbor bol dobre organizovan  a usmer van  a rýchlo obehú domy spoluobčanov a zisk  viacer  podpisy ob anov hlavne v obci Stará Kremni ka, Lutila a Barto ov  Lehôtka. Pritom je evidentn , ťe ob ania, ktor  peti ciu proti Ťagbe bentonitu podpísali, text Zámeru  innosti vôbec než  itali a svoje podpisy vymenili len za   elov  polopravdy, ktor  si peti n  výbor pripravil i na let   ikoch rozd van ch ob anom.

Peti n  výbor bol v priebehu krátkeho času pretransformovan  na nov  Občianske zdruťenie Kremnick  vrchy pre ťivot. OZ podivne rýchlo zabezpečilo i masmedi lnu propagáciu svojej aktivity, ktor  bola prezentovan  jednostranne,  asto v priamom rozpore s  udajmi  v dzan mi v zámere, v cudzích lomoch a územiach, ktor  s predmetom zámeru vôbec nesúvisia a v prípade niektorých m di  bez moťnosti vyv ťen ho vyjadrenia spoločnosti REGOS s.r.o.   alej predstavitelia OZ svoje tvrdenia bez mihnutia opierali o  udajn  80 % podporu ob anov okolitých ob  , vyjadren  v peti cii proti Ťagbe bentonitu.

Po verejnom pripomienkovaní Zámeru o  innosti a rozhodnut  MŽP SR naťa spoločnosť pristúpila k vypracovaniu Správy o hodnotení vplyvov rozťirenia Ťagby bentonitu na loťisk ch Lutila I a Stará Kremni ka III., do ktorej boli zapracovan  všetky relevantné pripomienky orgánov ť tnej správy, samosprávy i verejnosti k Zámeru.

Súčasne sme inici tivne pripravili verejn  diskusn  f ra s občanmi okolitých ob  , na ktorých sme sa rozhodli jednak informovať ob anov o skutočných zámeroch n ťho návrhu a podať im odborne podloťen  argumenty o vplyvoch navrhovanej  innosti na ťivotn  prostredie, na zdravie  id  i ťivot v obciach a jednak vyvrátiť klamliv  a zavádzajúce údaje, ktoré OZ neprestajne rozťirovali o našom zámere v dotknutých obciach.

Stretnutia s občanmi jednozna ne preukázali, ťe n ť Zámer  innosti i našu Správu o hodnotení vplyvov rozťirenia Ťagby bentonitov poznalo v skuto nosti len veľmi málo ob anov a ich informácie boli len sprostredkovan , pri om boli  asto ne pln  a účelovo zavádzajúce. Ako napríklad informácie o plánovanej doprave bentonitu priamo cez obec Lutila, pri om v správe jednozna ne a zodpovedne dokladujeme, ťe k obci Lutila sa dopravou nijako ani neprib  ime, alebo ťe hrozí mimoriadny nárast rakovinových ochorení v reg one, v dôsledku zamorenia bentonitu radónom, napriek tomu, ťe správu sme rozťirili o osobitn  ť diu o radónovom riziku pri Ťagbe bentonitu a predložili relevantné údaje, ťe bentonit ako ekologick  surovina sa bežne vyu  iva práve na tesnenie a radia n  izoláciu kontajnerov v skládkach radioakt vneho materiálu a pod..

Postupne ob ania sa začali obšírnejšie zaujímať o našich plánoch, možnej spoluprac  s obcami a možných formách výhod pre obce a ob anov z tejto našej plánovanej  innosti. Zástupcovia oboch OZ sa na týchto verejných fórach neustále snažili zabrániť našej diskusií a s občanmi a v gemo ne sa snažili spochybňovať ka d  n ť návrh rieťenia, bez akejkoľvek odbornej argumentácie, vrátanie predkladania podvodných materiálov ob anom na verejnej diskusií (napr. ne spe n  pokus o kompromituj ce video z rekultivácie loťiska keramických ílov v Starej Haliči a pod.). Jediným opakovan m argumentom, ktor  na verejných diskusiách predkladali bola vysok  a  80 % podpora ob anov okolitých ob   proti návrhu rozťirenia Ťagby bentonitov.

Po zisk n  kópie peti n ch hárkov a vykonanom prepo  tan  hlasov, sme zistili, ťe ani tento argument sa nezakladá na pravde. V obci Lutila peti n  h rky podpísalo 43,1 % obyvateľov a v obci Stará Kremni ka 37,7 % obyvateľov. Pritom do s  itania boli zahrnut  všetky záznamy, aj tie ktoré sú vizuálne preukázateľne nap san  jednou rukou a jedným typom p sma (aj 3   4 podpisy za sebou).

Po zverejnen  týchto skutočností na verejnom prerokovan  s občanmi Lutily zástupcovia OZ Kremnica nad zlato odmietli t to skutočnosť vysvetliť ob anov a namiesto odpovede  r chlene opustili s lu.

Oficiálne verejné prerokovanie Správy o hodnotení (pre obce Lutila a Stará Kremnička s počtom obyvateľov spolu 2 393) sa uskutočnilo v kultúrnom dome v Lutile dňa 8.9.2015. Verejného prerokovania Správy o hodnotení sa zúčastnilo spolu 56 občanov. Z obce Lutila bolo prítomných 34 občanov, t.j. 2,6 % občanov obce. Z obce Stará Kremnička sa zúčastnilo 7 občanov, t.j. 0,6 % obyvateľov obce. Ostatných 15 prítomných občanov boli zástupcovia občanov ostatných obcí a prítomní hostia a zástupcovia štátnych orgánov a pod..

V diskusiách boli zo strany navrhovateľa zodpovedané všetky vznesené otázky prítomných občanov. Z verejného prerokovania Správy o hodnotení je vypracovaný doslovný zápis, overený ako zástupcami navrhovateľa, tak aj starostami oboch obcí. Zápis je neoddeliteľnou súčasťou dokumentácie z procesu hodnotenia.

V prípade obcí Bartoňová Lehôtka a Kopernica, ktoré boli MČP SR dodatočne zaradené do procesu verejného prerokovania Správy o hodnotení a nakoniec si ani neuplatnili právo na zaslanie pripomienok k Správe o účinnosti, poznamenávame nasledovné.

Obec Bartoňová Lehôtka, na základe písomnej požiadavky svojho občana Tibora Ivana, dodatočne požadovala od MČP SR, aby obec a jej občania mohli byť zaradení do zákonom stanoveného procesu verejného posudzovania predloženej Správy o hodnotení. MČP SR tejto požiadavke vyhovel a občanom tejto obce i obce Kopernica bolo umožnené osobitné verejné prerokovanie Správy o hodnotení.

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení pre obce Bartoňová Lehôtka a Kopernica sa uskutočnilo dňa 23.9.2015 v kultúrnom dome obce Bartoňová Lehôtka. Zúčastnilo sa ho spolu 34 občanov. Z obce Kopernica sa okrem starostu obce, ostatní občania prerokovania nezúčastnili. Z obce Bartoňová Lehôtka sa zúčastnilo 29 občanov, t.j. 3,8% z počtu občanov obce. Zástupcov ostatných obcí a hostí bolo spolu 4.

Po prednesení Správy o hodnotení zástupcami navrhovateľa, o diskusiu k predloženej správe prítomní občania nemali záujem a diskusia sa veľmi rýchlo otočila na otázky plánovanej Ťagby bentonitu v katastri obce Bartoňová Lehôtka, ktorá však s predmetom verejného prerokovania vôbec nesúvisela.

Na žiadosť prítomných občanov bola preto diskusia k Správe o hodnotení oficiálne ukončená. Zostávajúcu časť (cca 2/3 doby trvania) verejného prerokovania zástupcovia navrhovateľa potom odpovedali na otázky a požiadavky prítomných obyvateľov obce Bartoňová Lehôtka k plánovanej Ťagbe bentonitu v dobývacom priestore Dolná Ves, ktorá sa nachádza v katastri obce.

Po verejnom prerokovaní nakoniec stanovisko s pripomienkami k Správe o účinnosti nezaslala ani obec Kopernica a Bartoňová Lehôtka, ale ani sám iniciátor tejto požiadavky p. Tibor Ivan.

Z verejného prerokovania Správy o hodnotení je vypracovaný doslovný zápis, overený ako zástupcami navrhovateľa, tak aj starostami oboch obcí. Zápis je neoddeliteľnou súčasťou dokumentácie z procesu hodnotenia.

Občania obce Kopernica prerokovávaná Správa o účinnosti vôbec nezaujala, nakoľko sa verejného prerokovania nezúčastnili ani nevzniesli žiadne pripomienky k Zámeru a Správe o hodnotení. V katastri obce sa desiatky rokov Ťagja najkvalitnejšie ložiská bentonitu na Slovensku, v obci sa nachádza i spracovateľský závod bentonitov a cez obec, ležiacu v úzkej doline, prechádzajú niektoré významné dopravné trasy vozidiel dopravujúcich vyŤažený bentonit a zároveň i výrobky na jeho báze.

Občania obce Kopernica jednoznačne preukázali, že banská Ťinnosť (nielen Ťagba, ale aj spracovanie bentonitov) môže byť zmysluplne realizované spôsobom, ktorý zodpovedá záujmom občanov, obce, životnému prostrediu i podnikateľským subjektom, pokiaľ je realizovaná na základe zákona a v rámci obojstranne výhodných a rešpektovaných dohôd. Občanom a obci musí byť výhodnosť tejto spolupráce zrejmá.

V Bratislave, 29.12.2015

RNDr. Jozef Hodermarský

Prílohy:

P.č.	Názov prílohy
1.	Prognóza nárastu prietoku Ječového potoka, úkladného potoka a Kremnického potoka
	Vplyvom rozšírenia Šagby bentonitov na ťažiskách Lutila I a Stará Kremnička III
2.	Mapy rozloh dobývacích priestorov Lutila I a Stará Kremnička III a plánovaných ťažobných priestorov
3.	Doplňujúca informácia o hydrogeologických pomeroch v území

RNDr. Miroslav Drahoň HYDROS, Kordíky 128, 976 34 p.Tajov

IČO:10836829, DIČ:1020546164, hydros@prvmodel.com, 0905 656201

geologické oprávnenie : MGP SR | . MGP SR | .263/2000-3

súdny znalec pre odbor : ochrana životného prostredia, odvetvie : | istota vôd a odhad škôd
v životnom prostredí

špecialista na prevenciu závažných priemyselných havárií, reg.| . 0068

odborne spôsobilá osoba pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie

**PROGNÓZA NÁRASTU PRIETOKU KREMICKÉHO POTOKA
A JEHO PRAVOSTRANNÉHO PRÍTOKU ÚKLADNÝ
JAROK A JELŠOVÝ POTOK VPLYVOM ROZŠÍRENIA
ŤAŽBY BENTONITU NA LOŽISKÁCH LUTILA I A STARÁ
KREMNIČKA III**

Kordíky 27.12.2015

1. ÚVOD

Prognóza nárastu prietoku povrchovej vody Jelgového potoka, Úkladného jarku a Kremnického potoka - v profile bezprostredne pod Jelgovým potokom bola urobená na základe objednávky spoločnosti REGOS, s.r.o. zo dňa 14.12.2015.

Spoločnosť REGOS, s.r.o. v súľasnosti zabezpečuje dobývanie výhradných ložísk bentonitov v urľených dobývacích priestoroch Lutila I a Stará Kremniľka III, na základe právoplatných rozhodnutí príslušných orgánov štátnej správy. Zámerom objednávateľa (navrhovateľa) je rozšírenie plôch v súľasnosti povolenej a uskutoľňovanej šľgby na ložískách v oboch dobývacích priestoroch nad limitnú úroveň 5 ha, ktorá je podľa prílohy Ľ. 8, zákona Ľ. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na ľivotné prostredie v znení neskorých predpisov prahovou hodnotou pre posudzovanie ľinnosti (šľgby) na ľivotné prostredie.

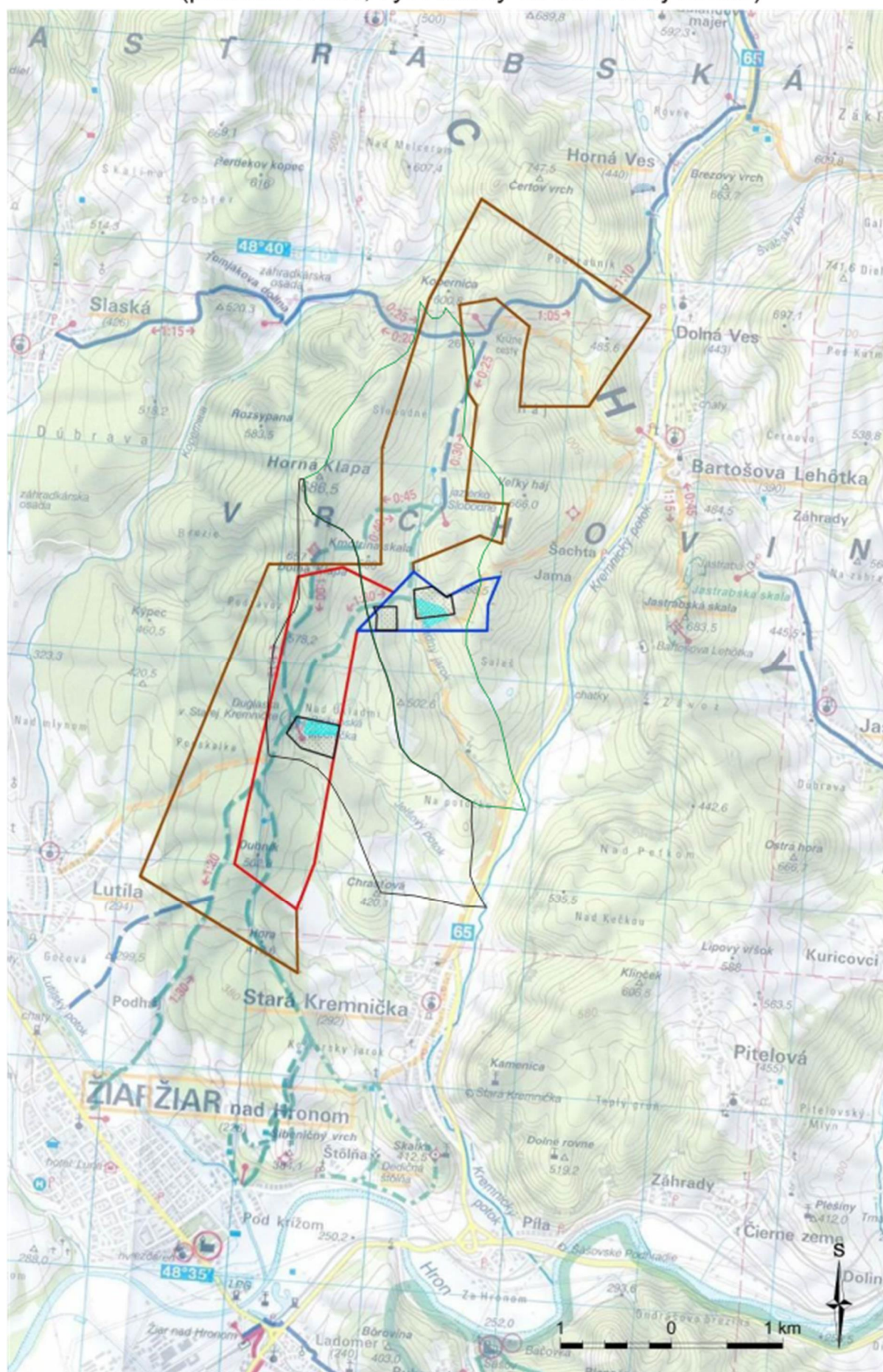
V procese posudzovania vplyvov na ľivotné prostredie (EIA) boli zo strany verejnosti a dotknutých obcí vznesené okrem iného aj požiadavky na prehodnotenie **vplyvov** odlesnených plôch územia navrhnutých pre predmetnú šľgbu bentonitu **na prietokové pomery** na miestnych vodných tokoch a na prípadné povodňové ohrozenie obce Stará Kremniľka.

Situovanie dobývacích priestorov Lutila I a Stará Kremniľka III je znázornené na **Obr.1**. V dobývacom priestore Lutila I bolo predmetom posudzovania jedno **loģisko Ľ Lutila I**. V dobývacom priestore Stará Kremniľka III boli predmetom posudzovania **dve loģiská Ľ Stará Kremniľka III východ** a **Stará Kremniľka III západ** (Obr.1, Obr.2).

Súľasný ploľný rozsah loģiska Lutila I a loģiska Stará Kremniľka III je diagonálnou ģrafou zelenomodrej farby znázornený na Obr.1. Budúca plocha loģísk Lutila I, Stará Kremniľka III východ a Stará Kremniľka III západ je schematicky znázornená na Obr.1 a podrobnejšie je znázornená na **Obr.2**.

Znázornené budúce plochy loģísk budú celé odlesnené. Na odlesnených plochách bude zmenený charakter povrchového odtoku zráľkovej vody. To bude mať za následok zväľenie prietoku na povrchovom toku Úkladný jarok, Jelgový potok a následne i na Kremnickom potoku. Prognóza nárastu prietoku povrchovej vody na uvedených tokoch vplyvom odlesnenia loģísk je predmetom tohto elaborátu.

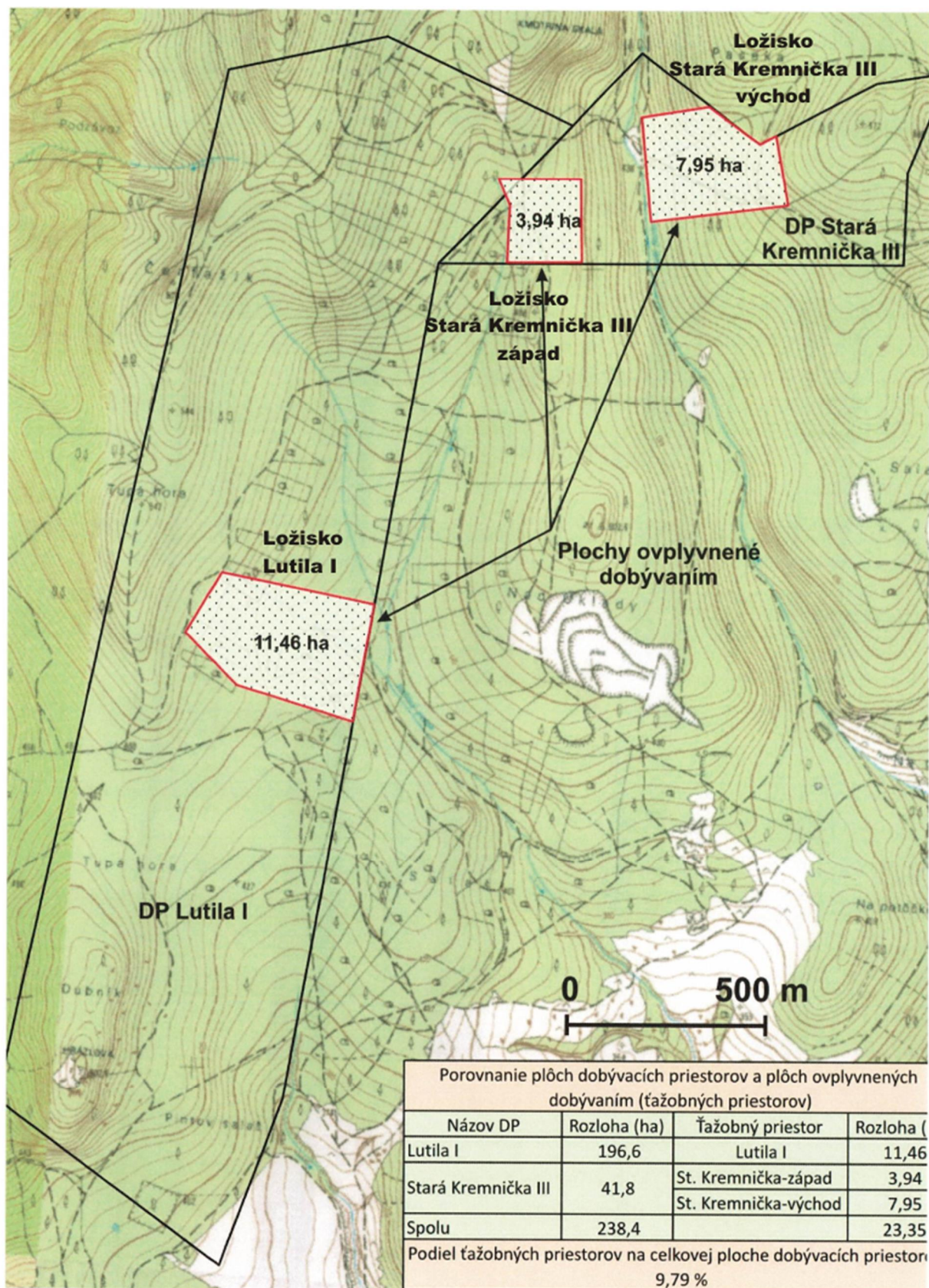
Obr.1 Situačná mapa záujmového územia
(prebraté z lit.1, vysvetlivky sú na druhej strane)

Vysvetlivky k Obr.1

- chránené ložiskové územie (CHLÚ) Lutila III
- dobývací priestor (DP) Lutila I
- dobývací priestor (DP) Stará Kremnička III
- plošný rozsah činnosti v súčasnosti
- plošný rozsah navrhovanej činnosti

Obr.2 Plochy ložísk bentonitu

2. PROGNOZA NÁRASTU PRIETOKOV NA POVRCHOVÝCH TOKOCH

Ložisko bentonitu Lutila I sa nachádza v povodí Jelgového potoka. Ložisko bentonitu Stará Kremniň ka III západ a Stará Kremniň ka III východ sa nachádza v povodí povrchového toku Úkladný jarok. Povodia týchto dvoch malých povrchových tokov, ktoré sú pravostrannými prítokmi Kremnického potoka, sú znázornené na **Obr.3**.

Podľa Obr.2 a lit.1 bude mať odlesnená plocha ložiska Lutila I výmeru **11,46 ha**. Odlesnená plocha ložiska Stará Kremniň ka III západ bude mať výmeru 3,94 ha a ložiska Stará Kremniň ka III východ výmeru 7,95 ha. Celková odlesnená plocha ložiska Stará Kremniň ka III (západ i východ spolu) bude mať výmeru **11,89 ha**.

Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ) - regionálne stredisko Banská Bystrica urobil predpovedný výpočet N-ročných maximálnych prietokov povrchovej vody toku Úkladný jarok, Jelgový potok a tiež Kremnický potok v profile bezprostredne pod Jelgovým potokom (riečny km 3,85). **Výsledky výpočtu SHMÚ sú uvedené na str. 8.**

Výpočty N-ročných maximálnych prietokov boli urobené pre prirodzený režim odtoku, ktorý nezohľadňuje umelé vplyvy, teda ani vplyv odlesnenia. Výpočty N-ročných maximálnych prietokov so zohľadnením umelých vplyvov, napr. vplyv odlesnenia, SHMÚ ani na osobitné požiadanie nerobí.

Podľa **lit.4** je N-ročný maximálny prietok definovaný ako kulminálny prietok, ktorý sa v danom profile povrchového toku dosiahne alebo prekroí **priemerne raz za N rokov**. Stanovuje sa spravidla pre $N = 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100$ rokov. Udáva sa v $\text{m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$.

Veľkosti N-ročných prietokov pre jednotlivé profily tokov a pre prirodzený režim odtoku určuje hydrologická služba Slovenského hydrometeorologického ústavu na základe štatistickej analýzy hydrometrických pozorovaní. V definícii N-ročného prietoku je dôležité, že hovorí o **priemernom výskyte** a teda netvrdí, že napríklad storový prietok sa zákonite musí vyskytnúť počas storového obdobia. Výskum vlastností pravdepodobnosti výskytu extrémnych hydrologických javov dospel k zaujímavým výsledkom: Pravdepodobnosť, že napríklad prietok Q_{100} sa vyskytne počas obdobia sto rokov je iba 63 %, počas 200 rokov 87 % a počas 500 rokov 99 %. To znamená, že existuje pravdepodobnosť 1 % na to, aby sa prietok hodnotený ako Q_{100} ani raz nevyskytol ani počas obdobia 500 rokov. Na druhej strane to však nevyhnutne, že **prietok Q_{100} sa môže vyskytnúť hoci aj v dvoch za sebou nasledujúcich rokoch**.

Vplyv odlesnenia ľasti plochy povodia Úkladného jarku a Jelgového potoka na prietoky v povrchových tokoch bol v tomto elaboráte schematicky urobený pomocou vrcholových súľiniteŔv povrchového odtoku, ktorých hodnoty sú uvedené v lit.2 a v lit.3. V uvedených zdrojoch sa pre daný sklon terénu viac ako 5 % uvádza vrcholový odtokový súľiniteŔ $\psi = 0,10$ pre lesný porast a pre nespevnený terén (napr. ģtrk, v tomto prípade odlesnené ľogisko) $\psi = 0,70$. KeŔ sa vynásobí odvodŔovaná plocha P vrcholovým odtokovým súľiniteŔm ψ , tak dostaneme tzv. redukovanú plochu S_r ($S_r = P \times \psi$). Redukovaná plocha S_r tak zohĎdŔuje charakter povrchu odvodŔovanej plochy a nahrádza tak pôvodnú plochu P. Delením budúcej ľiastoľ ne odlesnenej redukovanej plochy súľasnou schematicky neodlesnenou redukovanou plochou v jednotlivých povodiach dostaneme pomerné ľíslo, ktorým vynásobíme N-roľné maximálne prietoky ($Q_{\max,N}$) získané od SHMŬ. Takto vypoľítané zväľģené N-roľné maximálne prietoky porovnáme s N-roľnými maximálnymi prietokmi stanovenými SHMŬ pre prirodzený reģim odtoku (súľasné neodlesnené územie). Z porovnania urľíme nárast N-roľných maximálnych prietokov.

Výpoľet redukovanej plochy povodia **Úkladného jarku (ÚJ) - súľasnosŔ (0)**, schematicky s úplnym zalesnením:

Celková plocha povodia $P = 4,66 \text{ km}^2 = 466 \text{ ha}$

Redukovaná plocha povodia **$S_r(0,ÚJ) = 466 \times 0,1 = 46,6 \text{ ha}$** .

Výpoľet redukovanej plochy povodia **Úkladného jarku (ÚJ) - budúcnosŔ (1)**, s ľiastoľným odlesnením na ploche 11,89 ha:

Neodlesnená plocha = $466 \text{ ha} - 11,89 \text{ ha} = 454,11 \text{ ha}$

Redukovaná neodlesnená plocha = $454,11 \times 0,1 = 45,411 \text{ ha}$

Odlesnená plocha = 11,89 ha

Redukovaná odlesnená plocha = $11,89 \times 0,7 = 8,323 \text{ ha}$

Celková redukovaná plocha povodia **Úkladného jarku - budúcnosŔ $S_r(1,ÚJ) = 45,411 + 8,323 = 53,734 \text{ ha}$**

Pomer $S_r(1,ÚJ) / S_r(0,ÚJ) = 53,734 \text{ ha} / 46,6 \text{ ha} = 1,1531$.

Nárast N-ročných maximálnych prietokov na Úkladnom jarku bude o 15,31 % . Prognóza N-ročných maximálnych prietokov na Úkladnom jarku po čiastočnom odlesnení povodia logickými bentonitov Stará Kremnička III západ a Stará Kremnička III východ je nasledovná:

Tab.1

Úkladný jarok - prognóza N-ročných maximálnych prietokov $Q_{\max.N(1)}$ v m^3/s

N	1	2	5	10	20	50	100
$Q_{\max.N(1)}$	1,730	2,306	3,459	5,189	7,495	10,378	14,414
$Q_{\max.N(0)}$	1,5	2,0	3,0	4,5	6,5	9	12,5
nárast m^3/s	0,230	0,306	0,459	0,689	0,995	1,378	1,914

$Q_{\max.N(0)}$ = N-ročné max.prietoky v súčasnosti (schematicky bez odlesnenia)

Z Tab.1 vyplýva, že napr. súčasný **maximálny** prietok **1,5** m^3/s povrchovej vody v Úkladnom jarku, ktorý sa vyskytne **v priemere** raz za 1 rok, sa zvýši na hodnotu 1,73 m^3/s . To znamená, že po čiastočnom odlesnení povodia Úkladného jarku logickým bentonitom Stará Kremnička III sa v priemere raz za 1 rok vyskytne maximálny prietok v Úkladnom jarku až 1,73 m^3/s oproti súčasnej hodnote 1,5 m^3/s .

Prognózy sa v tomto elaboráte robia len pre maximálne prietoky v povrchových tokoch. Maximálne prietoky sú pomerne zriedkavé, v priemere raz za 1 až 100 rokov. Ale práve tieto maximálne prietoky predstavujú prípadné hrozby. Na maximálne prietoky sa preto aj dimenzujú napr. vodné stavby. V absolútnej dĺžke trvania v roku sa však vyskytujú oveľa, oveľa menšie prietoky. Napr. na Úkladnom jarku bol výpočtom SHMÚ stanovený dlhodobý priemerný prietok iba 0,045 m^3/s , čo je viac ako 320-krát menej, ako prognózovaný maximálny 100-ročný prietok.

V roku 2012 spoločnosť ENVIGEO, a.s. robila terénne merania prietoku Úkladného jarku raz mesačne v období máj až december 2012. Namerané prietoky boli podstatne menšie než výpočtom stanovil SHMÚ. Prietoky na Úkladnom jarku sa pohybovali od 1,14 do 6,0 l/s. Priemerný prietok za 8 mesiacov bol iba 2,665 l/s, čo je významne menej než dlhodobý priemerný prietok 45 l/s, ktorý stanovil SHMÚ. Preto N-ročné maximálne prietoky, ktoré stanovil SHMÚ, možno považovať za najvyššie možné.

Výpočet redukovanej plochy povodia **Jelgového potoka (JP)** - súčasný **S(0)**, schematicky s úplným zalesnením:

Celková plocha povodia $P = 3,00 \text{ km}^2 = 300 \text{ ha}$

Redukovaná plocha povodia **$Sr(0,JP) = 300 \times 0,1 = 30,0 \text{ ha}$** .

Výpočet redukovanej plochy povodia **Jelšového potoka (JP) - budúcnosť(1)**, s iastočným odlesnením na ploche 11,46 ha:

Neodlesnená plocha = 300 ha - 11,46 ha = 288,54 ha

Redukovaná neodlesnená plocha = 288,54 x 0,1 = 28,854 ha

Odlesnená plocha = 11,46 ha

Redukovaná odlesnená plocha = 11,46 x 0,7 = 8,022 ha

Celková redukovaná plocha povodia **Jelšového potoka - budúcnosť Sr(1,JP)** = 28,854 + 8,022 = **36,876 ha**

Pomer $Sr(1,JP) / Sr(0,JP) = 36,876 \text{ ha} / 30,0 \text{ ha} = 1,2292$.

Nárast N-ročných maximálnych prietokov na Jelšovom potoku bude o 22,92 %.

Prognóza N-ročných maximálnych prietokov na Jelšovom potoku po iastočnom odlesnení povodia ložiskom bentonitu Lutilla je nasledovná:

Tab.2

Jelšovský potok - prognóza N-ročných maximálnych prietokov $Q_{\max.N(1)}$ v m^3/s

N	1	2	5	10	20	50	100
$Q_{\max.N(1)}$	1,229	1,844	3,073	4,302	5,531	8,604	11,063
$Q_{\max.N(0)}$	1,00	1,50	2,50	3,50	4,50	7,00	9,00
nárast m^3/s	0,229	0,344	0,573	0,802	1,031	1,604	2,063

$Q_{\max.N(0)}$ = N-ročné max.prietoky v súčasnosti (schematicky bez odlesnenia)

Sumárny nárast N-ročných maximálnych prietokov na povrchovom toku Úkladný jarok + Jelšovský potok spôsobí nárast N-ročných maximálnych prietokov na Kremnickom potoku v r.km 3,85, t.j. bezprostredne pod sútokom s Jelšovým potokom. Nárast N-ročných maximálnych prietokov na Kremnickom potoku v r.km 3,85 je uvedený v nasledujúcej Tab.3:

Tab.3

Nárast N-ročných maximálnych prietokov Kremnického potoka v r.km 3,85

N	1	2	5	10	20	50	100
ÚJ nárast m^3/s	0,230	0,306	0,459	0,689	0,995	1,378	1,914
JP nárast m^3/s	0,229	0,344	0,573	0,802	1,031	1,604	2,063
ÚJ+JP nárast m^3/s	0,459	0,650	1,032	1,491	2,027	2,982	3,977
Kremnic.p. $Q_{\max.N(0)}$	14,000	22,000	34,000	43,000	52,000	66,000	79,000
Kremnic.p. $Q_{\max.N(1)}$	14,459	22,650	35,032	44,491	54,027	68,982	82,977
Krem.p.nárast $Q_{\max.N}$ v %	3,28	2,95	3,04	3,47	3,90	4,52	5,03

$Q_{\max.N(0)}$ = N-ročné max.prietoky v súčasnosti (schematicky bez odlesnenia)

$Q_{\max.N(1)}$ = N-ročné max.prietoky v budúcnosti (po odlesnení)

ÚJ = Úkladný jarok, JP = Jelšovský potok

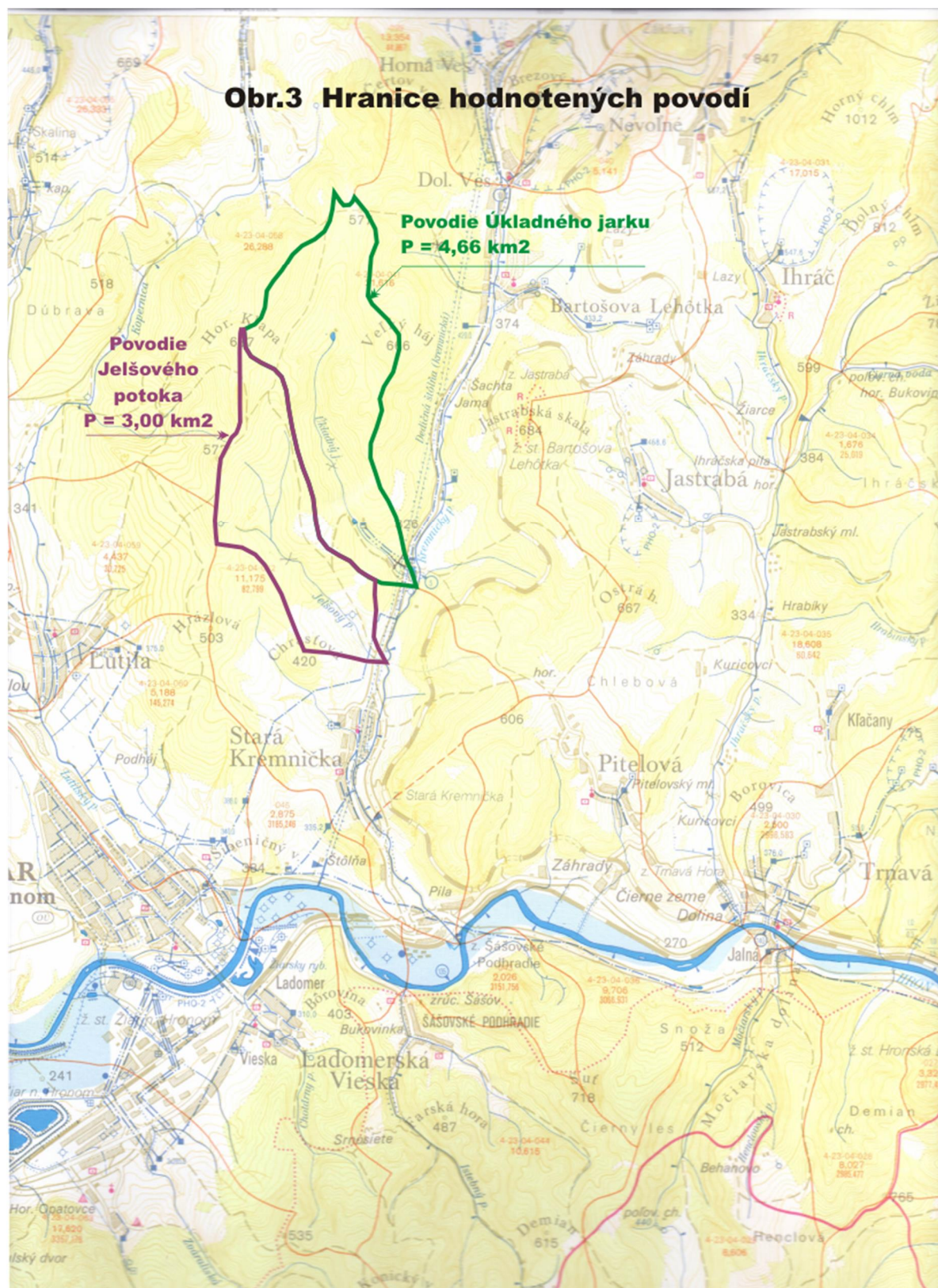
Podľa Tab.3 bude tvoriť nárast N-ročných maximálnych prietokov na Kremnickom potoku v r.km 3,85 oproti súľasnému stavu **2,95 %** (2-ročný maximálny prietok) a **5,03 %** (100-ročný maximálny prietok).

Podľa odhadnutého 50-ročného maximálneho prietoku v Kremnickom potoku bola už obec Stará Kremnička ohrozená záplavami, keď bol podmytý most na Kremnickom potoku (ústny údaj starostu obce Stará Kremnička). I pri súľasnom stave neodlesnenia plôch ložísk bentonitu je obec Stará Kremnička ohrozená záplavami. Preto nárast 100-ročného maximálneho prietoku na Kremnickom potoku v r.km 3,85 o 5,03 % nebude rozhodujúcim kritériom pri prípadnej záplave obce Stará Kremnička. Obec Stará Kremnička je potrebné chrániť pred záplavami úpravou koryta Kremnického potoka na súľasnú 100-ročnú vodu, ku ktorej treba pripočítať prognózovaný nárast prietoku o cca 4 m³/s, ktorý bude zohľadňovať vplyv odlesnenia na plochách predmetných ložísk bentonitu.

Vypracoval: RNDr. Miroslav Drahoš

M. Drahoš

SLOVENSKÝ HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
Jeséniova 17, P.O.Box 15, 833 15 Bratislava 37

Odbor Hydrologické monitorovanie, predpovede a výstrahy Banská Bystrica,
Zelená 5, 974 04 Banská Bystrica 4

REGOS
s.r.o.
Prievozská 4D
821 09 Bratislava

Váš list číslo/zo dňa Naše číslo Vybavuje/linka Banská Bystrica
304-4006/2015/13022 RNDr. Podolinská /643 18.12.2015

Vec:
Hydrologické údaje – zaslanie

Na základe Vášho listu zo dňa 16.12.2015 zasielame hydrologické údaje pre:

Označenie profilu	: 1	2	3
Tok	: Úkladný jarok	Jelšovský potok	Kremnický potok
Profil	: r.km 0,0	r.km 0,0	r.km 3,85 (pod Jelšovským p.)
Hydrologické číslo povodia	: 4-23-04-041	4-23-04-042	4-23-04-042
Plocha povodia	: 4,66 km ²	3,00 km ²	75,44 km ²
Dlhodobý priemerný prietok	: 0,045 m ³ .s ⁻¹	0,026 m ³ .s ⁻¹	0,865 m ³ .s ⁻¹

N-ročné maximálne prietoky ($Q_{max,N}$) v m³.s⁻¹:

Označenie	N	1	2	5	10	20	50	100
1	$Q_{max,N}$	1,5	2	3	4,5	6,5	9	12,5
2	$Q_{max,N}$	1	1,5	2,5	3,5	4,5	7	9
3	$Q_{max,N}$	14	22	34	43	52	66	79

Plochy povodí a riečne kilometre boli určené podľa vodohospodárskej mapy M 1:50 000, 3.vydanie.

Uvedené hydrologické údaje sú odvodené pre prirodzený režim odtoku, teda nezohľadňujú odbery, vypúšťania ani iné umelé vplyvy. Údaje pre dlhodobý priemerný prietok vyjadrujú prirodzený hydrologický potenciál obdobia 1961-2000. Podľa STN 75 1400 údaje pre profil ozn. 1 a 2 zaraďujeme do IV. triedy, pre profil ozn. 3 do III. triedy spoľahlivosti a majú platnosť 5 rokov.

Za poskytnutie hydrologických údajov Vám podľa zákona č. 18/1996 Z.z. a zákona č. 222/2004 Z.z. fakturujeme sumu 652,50 € a 20 % DPH, ktorú žiadame uhradiť podľa priloženej faktúry.

Príloha
1x faktúra

SLOVENSKÝ
HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV
REGIONÁLNE STŘEDISKO
BANSKÁ BYSTRICA
Mgr. Róbert Chriateľ
vedúci odboru Hydrologické monitorovanie,
predpovede a výstrahy Banská Bystrica

Telefón 00421 48/4729643
00421 48/4729611

Fax 00421 48/413 86 89

Bankové spojenie
SP – bežný účet
VÚB Bratislava-mesto
7000391672/81860421 48/413 86 89

IČO 156884
DIČ 2020749852
IČ DPH SK 2020749852

E-mail
jana.podolinska@shmu.sk

760022158361620421 48/413 86 89

ZOZNAM LITERATÚRY

1.

Lichý A.- Schwarz J., 2015: ťaĥba bentonitu na loĥiskách Lutila I a Stará Kremniĥka III. Správa o hodnotení podľa zákona Ľ. 24/2006 Z.z. ENVIGEO, a.s. Banská Bystrica.

2.

Morávková J., 2002: Řešení problematiky pťťvalových deĥťť a negativního ovlivnĥní odtoku zástavbou pomocí nástrojť GIS. Bakalárska práca. Pťťrodovĥdecká fakulta, Masarykova univerzita Brno.

Zdroj: https://is.muni.cz/th/356912/prif_b/Bakalarska_prace_eepmmbdd.txt

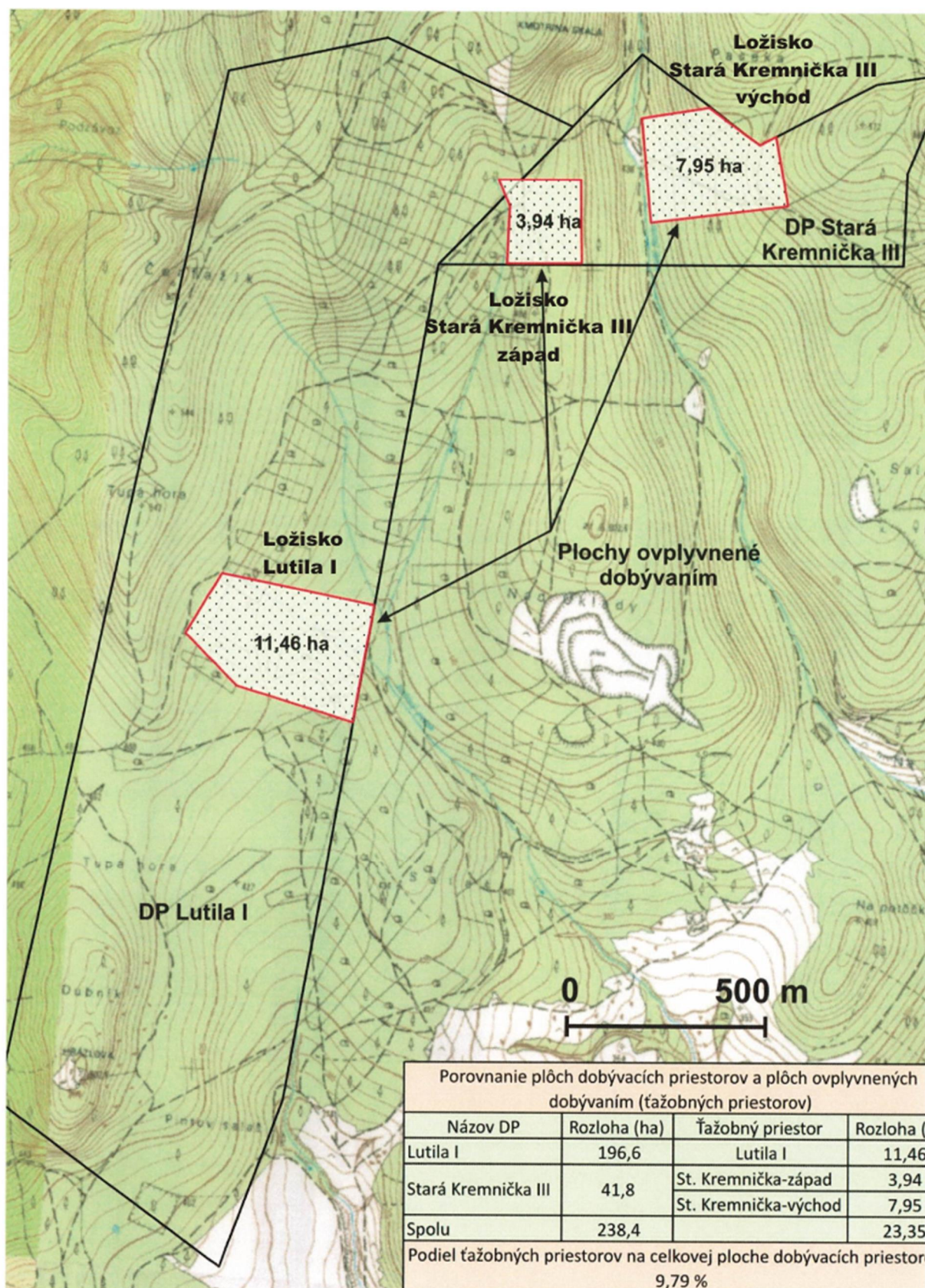
3.

Slovenská technická norma STN 75 6101 Stokové siete a kanalizaĥné prípojky.

4.

OTN ĞP 3112-1:03 : Kvantita povrchových a podzemných vĥd. Hydrologické údaje povrchových vĥd. Kvantifikácia povodĥňového reĥimu. Ľasť: Stanovenie N-roĥných prietokov a N-roĥných prietokových vĥd na vĥĥťných tokoch.

Obr.2 Plochy ložísk bentonitu

Doplňujúce informácia

k hydrogeologickým pomerom k správe o hodnotení EIA i Ľas a bentaonu na
logickách Lutila I a Stará Kremnička III

Geologickým komplexom Kremnických vrchov, na ktorý je viazaná akumulácia predmetného logiska bentonitov je Jastrabská formácia, ktorá v hrúbke 100 i 300 m predstavuje vrchnú časť výplne Ľarskej kotliny. Formácia je produktom kyslého ryolitového vulkanizmu a zaraňuje sa do obdobia vrchného sarmatu a spodného panónu (Lexa a kol., 1998).

Hydrogeologické pomery rajónu neovulkanitov sú vo všeobecnosti závislé na genéze a litologickom zložení hornín, tektonike, sekundárnych premenách hornín a morfológii územia. Horninové prostredie neovulkanitov je zväčša málo hydrogeologicky významné, pretože v regionálnom meradle nevytvára vhodné podmienky na akumuláciu významnejších množstiev podzemnej vody. Hydrogeologické vlastnosti horninového prostredia neovulkanitov sú priestorovo premenlivé. Lokálne využiteľné množstvá podzemných vôd sú viazané iba na zóny poruženia horninových masívov, prípadne na priepustnejšie polohy vulkanoklastických hornín. V horninovom komplexe neovulkanitov prevláda puklinový a medzizrno-puklinový typ priepustnosti (Fendeková, 1995).

Podľa Fendekovej (1995) podzemné vody v neovulkanitoch môžu byť viazané v nasledujúcich hydrogeologických podmienkach:

- 1) V plytkej **podpovrchovej zóne zvýzenej puklinovitosti** skalného masívu. Vrchná časť vulkanického komplexu je vplyvom klimatických i iných, gravitačných síl a síl odhľadenia intenzívne rozpukaná. Táto zóna umožňuje lokálne obmedzenú plytkú cirkuláciu podzemných vôd. Puklinová priepustnosť je iasto znížená v dôsledku tvorby nepriepustných produktov zvetrávania ílového charakteru, ktoré vyplňujú pukliny. Puklinové a sutinové pramene odvodňujúce túto zónu majú nízku výdatnosť (stotiny a desatiny l.s^{-1}) a sú nestále (1:10) v závislosti na atmosférických zrážkach.
- 2) Vo vulkanických sedimentoch so zvýšenou pórovitosťou. Priepustnosť a akumulácia schopnosť **vulkanoklastických hornín** s medzizrno-puklinovou a medzizrnovou priepustnosťou závisí od granulometrického zloženia hornín (tufy, tufity aglomeráty). Pri vhodných podmienkach môžu byť v týchto horninách akumulované významnejšie množstvá podzemných vôd (až niekoľko l.s^{-1}). Najvýznamnejšie množstvá podzemných vôd sú viazané na redeponované vulkanoklastiká psamitické a pefitické frakcie.
- 3) V intenzívne **poružených tektonických zónach**. Hlboko založené zlomové poruchy vo vulkanickom komplexe s veľkou dĺžkou založenia drénujú okolie a môžu sa v nich akumulovať významnejšie množstvá podzemných vôd. To však nie je prípad hodnoteného územia.

Hydrogeologické pomery južnej časti Kremnických vrchov hodnotili najmä **Auxt et al. (1989)**. Podľa nimi zostrojenej zjednodušenej úlovej hydrogeologickej mapy (nasledujúci obrázok) v hodnotenom území a jeho blízkom okolí môžu funkciu hydrogeologického kolektora predstavovať:

- **Pripovrchová zóna v oblasti vulkanoklastík**, tvorená alterovaným horninovým materiálom (bentonitom), ktorý môže byť podľa lokálnych podmienok i redeponovaný a kvartérnymi zeminami. Samotné bentonity sú pre vodu prakticky nepriepustné a plnia funkciu hydrogeologického izolátora v území. Hrúbka

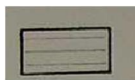
bentonitového telesa dosahuje cca 18 i 23 m (Hodermarský, 2013). Potenciálna možnosť slabých prítokov vôd je takv tomto prípade viazaná iba na nadložné hrubozrnnejšie kvartérne sedimenty. Hrúbka nadložných kvartérnych sedimentov (povrchovej skrývky) sa pohybuje v priemere cca 1,7 i 2,9 m (Hodermarský, 2013). Podľa výsledkov regionálneho hydrogeologického prieskumu (Auxt, 1989) je zvodnenie masívu vulkanoklastických hornín **veľmi nízke** s odhadom priemerného koeficienta prietoknosti $T < 5 \cdot 10^{-5} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$ (index prietoknosti $Y < 4,6$) a mernou výdatnosťou vrtov $q < 0,05 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{m}^{-1}$. V zmysle všeobecnej hydrogeologickej klasifikácie prietoknosti (Krásný in Hanzel ed. et al., 1998) ide o IV. triedu prietoknosti (nízka).

- **Ryolitové telesá**, ktoré predstavujú odlišné hydrogeologické prostredie, ktoré je dotované zrážkami infiltrujúcimi do masívu cez zónu pripovrchového rozvoľnenia a cez puklinové zóny. Na kontakte ryolitových telies s menej priepustným podložím vulkanoklastík môže dochádzať k ich odvodňovaniu formou puklinových a puklinovo-vrstvových prameňov a preto každé teleso ryolitov (extrúzia, lávový prúd) je možné považovať istým spôsobom za samostatnú hydrogeologickú štruktúru. Zvodnenie ryolitov v skúmanej oblasti, ktoré bolo overené vrtmi, je nízke. Výdatnosť vrtov bola $Q = 0,50$ i $0,95 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$. Merná výdatnosť $q = 0,15$ i $0,45 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{m}^{-1}$, koeficient prietoknosti $T = 2,5 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$. V zmysle 3-stupňovej klasifikácie podľa Auxta (1989) zvodnenie hornín je v tomto prípade **nízke** s odhadom priemerného koeficienta prietoknosti $T = 5 \cdot 10^{-5}$ až $1 \cdot 10^{-4} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$ (index prietoknosti $Y = 4,6-5$), s mernou výdatnosťou vrtov $q = 0,05$ až $0,15 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{m}^{-1}$. Uvedené hodnoty podľa klasifikácie Krásného in Hanzel ed. et al., 1998 zodpovedajú IV. triede prietoknosti (nízka).

Obrázok - Účelová hydrogeologická mapa južnej časti neovulkanitov Kremnických vrchov i výsek (Auxt et al., 1989)

Legenda:

Oblasť vulkanoklastík - regionálny izolátor, v ktorom ako kolektor funguje iba priepovrchová zóna

Ryolitové telesá a puklinový kolektor

	Stupeň zvodnenia
	stredné
	nízke
	veľmi nízke

Podľa práce Auxta et al. (1989) ojedinelé pramene v hodnotenom území môžu dosahovať výdatnosť do 1 l.s^{-1} , ale zriedkavo aj do 2 až 4 l.s^{-1} . Autori zároveň pripúšťajú, že v asť zrážkových vôd miestach, kde sú na to vhodné infiltračné podmienky, môže dotovať hlbšie uložené kolektory vulkanoklastík. Zároveň však na základe údajov z vrtu KV-6 Bartoňova Lehôtka zhodnotili, že vulkanoklastiká jastrabskej formácie sa chovajú ako regionálny izolátor (obr. vyššie).

Navyše, už v podlogách jastrabskej formácie od 164 do 300 m Auxt et al. (1989) overili prítomnosť andezitov, ktoré boli v hornej časti mierne argilitizované a v dolnej časti prechádzali do lávovej brekcie. Napriek známej porušenosti andezitov a pomerne hustej sieti otvorených puklín výraznejšie prитоky vody do vrtu tu zaznamenané neboli (štandardná merná výdatnosť podľa Auxta et al. (1989) bola $q = 0,015 \text{ l.s}^{-1} \cdot \text{m}^{-1}$ a koeficient prietokosti $T = 7,5 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Ako možný dôvod nízkeho zvodnenia andezitov vo vrte udávajú aj prítomnosť banských diel v okolí Kremnice, ktoré drénujú okolité podzemné vody.

Hodnotenie možného ovplyvnenia kvantitatívnych parametrov

Podľa vyššie uvedených archívnych údajov intenzita zvodnenia, (resp. prietokosti) horninového prostredia záujmovej oblasti južnej časti Kremnických vrchov je nízka a premenlivá. Obmedzená akumulácia podzemnej vody sa viaže predovšetkým na zóny porušenia ryolitových masívov s puklinovou priepustnosťou v hydraulicky aktívnej zóne (v hĺbkach približne 80 až 150 m pod terénom). Táto zóna umožňuje lokálne obmedzenú cirkuláciu podzemných vôd. Aj tu je ale puklinová priepustnosť čisto znížená v dôsledku tvorby nepriepustných produktov zvetrávania, ktoré vyplňujú a kolmatujú pukliny.

Hlboko založené zlomové poruchy vo vulkanickom komplexe, v ktorých by sa mohli akumulovať významnejšie množstvá podzemných, neboli v hodnotenom území potvrdené. Pre neovulkanity územia Slovenska je typické, že k významnejším akumuláciám podzemných vôd dochádza iba na výrazných a rozsiahlejších zlomových a poruchových zónach, čo nie je prípad riečeného územia.

Podľa projektu Ťažby navrhovanej Ťinnosti (POPD Ľ Hodermarský, 2013), bāza projektovaných lomov bude v hĺbke približne 30 m p.t. a nedosiahne hydraulicky aktívnu zónu ryolitového masívu (s nízkym zvodnením). Nepredpokladáme tak, ģe vybudovaním lomov v dôsledku odŤaženia Ťasti bentonitového telesa môže byŤ narušený súľasný charakter prúdenia podzemných vŤd.

Hodnotenie možného ovplyvnenia kvalitatívnych parametrov

Vzhľadom k charakteru Ťinnosti, pri jej realizácii by mohlo dôjsŤ k zneľisťeniu iba v súvislosti s nepredvídateľným únikom prevádzkových kvapalín (nafty a olejov) pouģívaných pri prevádzke Ťaģobných a dopravných mechanizmov. Za podmienky zamedzenia vzniku havarijných situácií, uvaģovaná ŤinnosŤ nebude maŤ ģiadny vplyv ani na chemické zloģenie a kvalitu podzemných vŤd lokality. V prípade úniku ropných látok, môže dôjsŤ iba k lokálnemu - pomerne ľahko odstrániteľnému zneľisťeniu podzemných vŤd viazaných na veľmi slabo zvodnené kvartérne sedimenty. Na základe geologických a hydrogeologických podmienok lokality nie je reálne ģrenie zneľisťujúcich látok podzemnou vodou do ģirģieho okolia.

Záver

Zhodnotenie hydrogeologických pomerov lokality na základe existujúcich archívnych údajov o hydrogeologických podmienkach umoģňuje vysloviŤ prognózu, ģe uvaģovaná ŤinnosŤ nebude maŤ z regionálneho pohľadu významný vplyv na reģim a obeh podzemných vŤd hodnotenej lokality.

Za predpokladu Ťľinného zamedzenia havarijných únikov ropných látok pouģívaných pri prevádzke Ťaģobných a dopravných mechanizmov nedôjde ani v lokálnom meradle k ohrozeniu kvality podzemných vŤd.

Hydrogeologické poznatky, neexistencia ģiadneho vodārenského zdroja, ako aj charakter navrhovanej Ťinnosti dovoľujú vysloviŤ odôvodnený predpoklad, ģe navrhované povrchové lomy a Ťaģba v nich nebude maŤ významný vplyv na hydrogeologické pomery Ťzemia.

Zoznam pouģiteľ literatúry:

- Auxt, A. a kol., 1989: **Neovulkanity Kremnických vrchov, juģná ŤasŤ Vyhľadávací hydrogeologický prieskum.**
- Fendeková, M. 1995: **Základy hydrogeológie.** UK Bratislava.
- Hanzel, V. ed. et al., 1998: **Geologický slovník HYDROGEOLÓGIA.** Ministerstvo ģivotného prostredia Slovenskej republiky a Geologická sluģba Slovenskej republiky Bratislava.
- Hodermarský, J. 2013: **Plān otvārky, prípravy a dobývania (POPD) výhradného loģiska bentonitu v dobývacom priestore Ľutíla I na roky 2013 Ľ 2017.**
- Lexa, V. a kol., 1998: **Vysvetlivky ku geologickej mape Kremnických vrchov 1 : 50 000.** Geologická sluģba SR. Bratislava.

Vypracovali:

RNDr. Radovan Masiar, RNDr. Adam Lichý, PhD., Envigeo, a.s., Banskā Bystrica

